БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 15 (3753). | Сешанба, 23 январь 1968 йил. | Баҳоси 2 тийин.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети X пленумининг қарори

РЕСПУБЛИКА САНОАТ, ҚУРИЛИШ, ТРАНСПОРТ ВА АЛОҚА ХОДИМЛАРИНИНГ 1968 ЙИЛ ПЛАНЛАРИНИ МУДДАТИДАН ИЛГАРИ БАЖАРИШ ЮЗАСИДАН СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг X пленуми қарор қилади:

1. Ўзбекистон ССР саноат, қурилиш, транспорт ва алоқа корхоналари ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари коллективларининг 1968 йил планларини муддатидан илгари бажариш юзасидан олган социалистик мажбуриятлари маъқуллансин.

2. Область, шаҳар, район партия комитетларига, бошланғич партия ташкилотларига, Ўзбекистон касаба союзлари республика Советига, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетига қуйидагилар топширилсин:

а) Ўзбекистон ССР саноат, қурилиш, транспорт ва алоқа корхоналари коллективларининг ташкилий ва тарбиявий ишлари 1968 йил учун олинган социалистик мажбуриятларнинг сўзсиз бажарилишига қаратилсин;

б) корхона, қурилиш ва ташкилотлар коллективларининг олган социалистик мажбуриятларини қандай бажараётганликлари мунтазам назорат қилиб борилсин. Иқтисодий ишларни такомиллаштириш, ишлаб чиқаришнинг самарадорлиги ва меҳнат унумдорлигини ошириш, тайёрланаётган маҳсулотлар сонини кўпайтириш, сифатини яхшилаш, чидамлилиги ва мустаҳкамлигини оширишга алоҳида эътибор берилсин;

в) партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг бутун эътибори қурилиш ишларининг сифатли бажарилиши, асосий фондларнинг ўз вақтида ишга туширилиши, шунингдек қурилиш ҳамда монтаж ишларини механизациялаш даражасини ошириш, қурилиш ишлаб чиқаришини ташкил этишни яхшилаш, хом ашё ва материалларни тежаб-тергаб сарфлаш ҳамда иқтисод қилишга қаратилсин.

3. Республика, область, шаҳар ва район газеталари редакцияларига, шунингдек, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг радио эшиттириш ва телевидение комитетига 1968 йил учун қабул қилинган давлат плани ва социалистик мажбуриятлар муддатидан илгари бажарилиши юзасидан республика саноати, қурилиш ташкилотлари, транспорт ва алоқа корхоналари коллективларининг, алоҳида ишлаб чиқариш новаторлари, бригадалари, цехлари илғор тажрибаларини кенг пропаганда қилиш топширилсин.

САБЗАВОТ МЎЛ-КЎЛЛИГИ УЧУН

ОРЖОНИКИДЗЕ РАЙОН ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ХОДИМЛАРИ КЕНГАШИДАН

Оржоникидзе район қишлоқ хўжалиги ходимларининг яқинда бўлган кенгашида ўтган йилнинг якунлари ва янги йил вазифалари ҳақида район ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **И. Юнусов** доклад қилди.

Докладчи ва нотиқларнинг сўзларидан шу нарса маълум бўлдики, сўнгги йилларда район партия комитети, ишлаб чиқариш бошқармаси, ходимлари қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилишни бирмунча яхшилаганлар. Кадрларни жой-жойига қўйиш, айниқса механизаторларнинг билим ва тажрибаларини оширишга эътибор кучайтирилган. Ишчан, ташкилотчи кишилар раҳбарлик ўринларига дадиллик билан кўтарилган. Оқибатда уларнинг кўпчилиги ишончини оқлаб, прогрессив иш методларини ишлаб чиқаришга кенг жорий қилмоқдалар. Сабзавотчиликни ривожлантирмоқдалар. Боғдорчиликдан олинаётган даромадни кўпайтирмоқдалар. Жуда кўп колхоз ва совхозларда иш звено усулида ташкил қилинаётганлиги сабабли ҳам ердан, машинадан фойдаланиш яхшиланди, Маҳсулот етиштириш кўпайди. Ўтган йили райондаги колхоз ва совхозларда иш анча яхши ташкил этилди. Юбилей йили муносиб совғалар билан якунланди. Пахта, сабзавот, полиз экинлари маҳсулоти, картошка, ҳўл мева топшириш юзасидан олинган социалистик мажбурият анча ошириб бажарилди. 1966 йили давлатга 3855 тонна картошка топширилган эди. Ўтган йили пландаги 5770 ўрнига 8103 тонна картошка сотилди. 55590 ўрнига 73811 тонна сабзавот топширилиб, бу соҳадаги план 132 процент қилиб бажарилди. Район хўжаликлари ғалла топширишда ҳам ажойиб ютуқларни қўлга киритдилар. Бу соҳадаги план икки баравардан зиёдроқ қилиб адо этилди. «Қибрай» совхози, Киров номли, Ленин номли, «Октябрь», Фрунзе номли колхозларда мева, сабзавот, узум, ғалла етиштиришда айниқса яхши натижаларга эришилди. Қаерда звено усулида ишлаш тўғри амалга оширилган бўлса, ўша ерда маҳсулот мўл-кўл бўлди.

— Биз, — деди «Октябрь» колхозининг раиси Х. Элбўсинов, — звено усулини қўллаб яхши натижага эришдик. Ердан, техникадан фойдаланиш тубдан яхшиланди. Шу сабабли колхоз қолоқликдан чиқиб, илғорлар сафидан мустаҳкам ўрин олди. Эндиликда биз гектар бошига маҳсулот етиштиришни тўхтовсиз кўпайтиряпмиз. Айниқса ўтган йилнинг натижаларидан хурсандмиз. Сабзавоткорлар тахтача усулида ишлашди. Улар планнигина эмас, мажбуриятни ошириб бажаришга муваффақ бўлдилар. Оқибатда сабзавотдан ва картошкадан жуда кўп ҳосил етиштирдик. Биз экинлардан 964 минг ўрнига 1 миллион 473 минг сўм фойда олдик. Бир йилнинг ўзида даромадимиз 510 минг сўмга кўпайди.

Колхозчилар ортиқча сотган маҳсулотларининг эвазига 137 минг сўм қўшимча ҳақ олдилар. Иш кунига ҳақ тўлашнинг қиммати ҳам ортди. 3 сўм 40 тийин ўрнига, 4 сўм 62 тийинга тўғри келди. Айрим звеноларда эса бир иш кунига 5—6 сўмдан ҳақ тўланди. 1966 йили ўртача ҳар бир колхозчининг йиллик иш ҳақи 980 сўмга тўғри келган эди. Ўтган йили звено усулида ишни ташкил қилишимиз сабабли бу рақам 1354 сўмга етди. Биз бундан кейин ҳам звено усулида ишлашни намунали йўлга қўямиз.

«Маданият» колхозининг звено бошлиғи **М. Муслимова,** Ленин номли колхознинг бош агрономи, **Ф. Зиямуҳамедов** ва бошқа ўртоқлар ҳам ўз сўзларида сабзавотчиликни мўл-кўл қилишда звено усулида ишлаш ғоят катта аҳамиятга эга эканлигини конкрет мисолларда гапириб беришди.

«Дўрмон» совхозининг звено бошлиғи ўртоқ **И. Ҳакимовнинг** сўзини кенгаш қатнашчилари зўр эътибор билан тингладилар.

— Звеномизда, — деди у, — уч кишимиз. Бир-биримиздан қолишмай ишлаяпмиз. Салкам 2 гектар ердаги токларни меҳр билан парвариш қилиб, кўпроқ узум олишга ҳаракат қилаётирмиз. Ҳалол меҳнат қилсанг натижаси самарали бўлар экан. Ўтган йили ана шундай қувончли ютуққа эга бўлдик. Токларни вақтида парвариш қилиб, ишкомлардаги узумларнинг нес-нобуд бўлишига йўл қўймадик. Шунинг учун бир гектар ердаги токзордан пландаги 27 ўрнига 44 тонна узум топширдик. Узум кўп бўлди. Унинг таннархи ҳам арзонлашди. 1 центнер узум етиштиришга планидаги 7 сўм 66 тийин ўрнига 6 сўм 50 тийин сарфланди. Бизда ортиқча топширилган маҳсулотга қўшимча ҳақ тўлаш кенг жорий этилган. Шу туфайли иш ҳақимиз кўпайиб бормоқда. Ўтган йили иш кунимга 2503 сўм пул ва 7 тонна узум олдим. Звенонинг бошқа аъзолари ҳам ана шундай кўп даромад қилишди.

Колхоз ва совхозлардаги соҳибкорлар ўртасида ҳам звено усулида ишни олиб бориш жуда фойдалидир. Соҳибкорларимизга ҳар гектар ердаги токларни бўлиб бериб, улардан қанча маҳсулот топшириши зарурлигини тушунтириш мақсадга мувофиқдир. Ана шундагина бизда мевалик экинларимиз кўп бўлади.

Сўзга чиққан ўртоқларнинг кўпчилиги «Тошкентплодовошчторг»нинг ишидаги камчиликларни жуда ўринли танқид қилишди. Ҳақиқатан ҳам бу идоранинг ходимлари қониқарсиз ишламоқдалар. Далаларда етиштирилган маҳсулотни тўхтовсиз қабул қилиб туриш юзасидан зарур чораларни кўришмаяпти. Кўп вақт сансалорлик бўлади. Бу эса жуда кўплаб тонна помидори ва бошқа маҳсулотларнинг сифатини бузиб қўймоқда. «Плодоовошчторг» ходимлари мева ва сабзавотларни соладиган яшиклар тайёрлашда ҳам қониқарсиз ишламоқдалар. Жуда кўп колхоз ва совхозларда яшиклар мавсум даврида етишмай қоляпти. Бу эса ҳосилни тезроқ йиғиштириб олиш ва шаҳарликларга етказиб бериш имконини бермаяпти.

Кенгашда район партия, хўжалик раҳбарларининг адресига ҳам бир қанча танқидий фикрлар айтилди. Район раҳбарлари кенгаш ва йиғилишларда илғор сабзавоткор, соҳибкор, чорвадорлар ҳақида жуда кўп гапиришади. Уларнинг номларини бирма-бир айтиб, ютуқларни мақташади. Аммо ана шундай илғорларнинг тажрибаларини жойларда кенг оммалаштириш билан камдан-кам шуғулланишади. Район раҳбарлари, бошқарма мутахассислари жойларга борганларида фактларни чуқур анализ қилиб, илғорлар тажрибасини кўрсатиб, қолоқларнинг қолоқлик сабабларини дадиллик билан очиб ташламайдилар. Кам ҳосил етиштираётган, ердан ва техникадан унумли фойдаланилмаётган хўжаликларга яқиндан конкрет ёрдам кўрсатилмайди. Агар ана шундай қилинганида эди, ютуқлар кўпайиб, рақамлар янада салмоқли бўларди.

Кенгашда райондаги «Химик» совхози билан «Қизил Ўзбекистон» колхози чорвадорларининг ишлари бир-бирига таққослаб кўрсатилди. «Химик» совхози чорвадорлари ишни механизацияга суянган ҳолда олиб бориб арзон маҳсулот етиштиришга эришмоқдалар. Бу ерда механизациялашган чорвачилик бригадаси тузилган. Бригада аъзолари доимо чорва моллари учун ўзлари ем-хашак тайёрлашади. Молларни боқиб, маҳсулдорлигини ошириш учун қўлларидан келган барча чораларни кўришмоқда. Шунинг учун ҳам чорвачиликдан олинаётган даромад кўп бўлмоқда. «Қизил Ўзбекистон» колхозида эса аҳвол тамомила бошқача. Бу ерда ем-хашак тайёрлашга эътибор берилмайди. Мавжуд ем-хашакдан эса рационал фойдаланилмаяпти. Харажат кўпайиб кетмоқда. Колхоз ўтган йили чорвадан 115 минг сўм зарар кўрди.

Кенгаш қатнашчилари хўжаликларда рўй бераётган камчиликларни дарҳол тузатиш, эришилган ютуқларни амалий иш билан мустаҳкамлаш, пахтачиликдаги каби сабзавотчиликда, боғдорчиликда ҳам звено усулида ишлашни кенг йўлга қўйиш, механизациядан тўғри ва самарали фойдаланиш юзасидан бир қанча қимматли фикрларни ўртага ташладилар.

Кенгашда Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ **М. А. Абдураззоқов** нутқ сўзлади.

Кенгаш қатнашчилари 1968 йилда сабзавот, картошка ва бошқа қишлоқ хўжалиги экинларидан мўл ҳосил етиштириш юзасидан социалистик мажбурият қабул қилдилар.

М. ҒОЗИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

ЮКСАК МАРРАЛАР

ЎЗБЕКИСТОН ССР САНОАТ, ҚУРИЛИШ, ТРАНСПОРТ ВА АЛОҚА КОРХОНАЛАРИНИНГ ИШЧИЛАРИ, ИНЖЕНЕР-ТЕХНИК ХОДИМЛАРИ ВА ХИЗМАТЧИЛАРИ КОЛЛЕКТИВЛАРИНИНГ 1968 ЙИЛГА ОЛГАН СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Коммунистик партия раҳбарлигида мамлакатимизда социал-иқтисодий қайта қуриш муваффақиятли амалга оширилганлиги туфайли Совет давлати ўзининг ярим асрлик юбилейига қудратли социалистик давлат бўлиб келди.

Совет ҳокимияти йилларида Ўзбекистон биринчи даражали индустрияси, юксак механизациялашган кўп тармоқли қишлоқ хўжалиги, илғор фан ва маданияти бўлган гуллаб-яшнаётган республикага айланди. Ҳозирги вақтда республика саноатининг юздан ортиқ тармоғи бўлиб, унинг ялпи маҳсулоти революциягача бўлган даражадан 32 баравардан зиёд ошиб кетди. Иттифоқ миқёсида маҳсулотнинг кўпчилик турларини ишлаб чиқаришда Ўзбекистон муҳим ўринни эгаллаб турибди.

Ярим аср мобайнида қудратли электр энергетикаси бунёд этилди. Ҳозирги вақтда республика революциягача бутун Россияда ишлаб чиқарилганидан олти баравар кўп электр энергияси бермоқда. Ўзбекистонда табиий газнинг ғоят бой конлари очилганлиги республикамизни мамлакатнинг энг йирик ёқилғи базасига айлантирди. Бу эса, арзон ёнилғига бўлган эҳтиёжимизни тўла қондирибгина қолмай, Ўрта Осиё республикаларига, Урал ва мамлакатнинг Марказига кўп миқдорда табиий газ бериш имконини яратди.

Ўзбекистон машинасозлари эндиликда барча пахтакор республикаларни биринчи даражали пахта териш машиналари, кўрак тозалаш машиналари, чигит сеялкалари ва бошқа юксак унумли қишлоқ хўжалик техникаси билан таъминламоқдалар, тўқимачилик, пахта тозалаш ва химия саноатини зарур жиҳозлар билан қуроллантирмоқдалар. Республикада саноатнинг электротехника, электрон, авиация ва бошқа машиналар ҳамда жиҳозлар ишлаб чиқарадиган тармоқлари муваффақиятли ривожланмоқда.

Катта табиий бойликларнинг мавжудлиги рангли металлургияни кенг ривожлантиришга имкон берди. Қизилқумда бунёд этилаётган олтин қазиб олиш комбинати ва олтинга бой Мурунтов кони базасида Зарафшон шаҳри бунёд этилаётгани республикани мамлакатнинг олтин қазиб чиқарувчи энг йирик саноат марказларидан бирига айлантиради.

Химия саноати кенг ривож топди. Ҳозир республикамиз минерал ўғитлар ишлаб чиқариш бўйича мамлакатда учинчи ўринда турибди.

Енгил саноат ва озиқ-овқат саноати тармоқларининг тез суръатлар билан ривожланаётганлиги аҳолининг кенг истеъмол молларига ўсиб бораётган эҳтиёжини тўлароқ қондириш имконини беради.

Капитал қурилиш мисли кўрилмаган суръат билан ўсмоқда. Совет ҳокимияти йилларида республикада юзлаб йирик саноат корхоналари қуриб ишга туширилди.

Кейинги етти йилнинг ўзида республикада бундан олдинги даврдагидан уч баравар кўп асосий фондлар ишга туширилди, капитал қурилишнинг ҳажми эса йилига 16-20 процентдан ўсмоқда.

Бинокорлар янги-янги обод шаҳарлар, саноат марказлари, замонавий инженерлик коммуникациялари ва жиҳозлари бўлган ишчи ва колхоз, совхоз посёлкалари қурмоқдалар. Беш йилликнинг ўтган икки йили ичидагина республикада 9 миллион квадрат метрдан зиёд уй-жой қурилди.

Қишлоқ қурувчилари КПСС Марказий Комитетининг 1965 йил март Пленуми ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг тегишли пленумлари қарорларини амалга ошира бориб, колхоз ва совхозлар экономикасини янада мустаҳкамлаш, маданияти ва турмушини юксалтиришга катта ҳисса қўшдилар. Улар 1966 — 1967 йиллар мобайнида кўплаб уй-жой бинолари, ишлаб чиқариш ҳамда маданий-маиший объектларни қуриб фойдаланишга топширдилар.

Республикада сув хўжалиги қурилиши илдам суръатлар билан олиб борилмоқда. Ҳар йили ўн минглаб гектар янги ерлар ўзлаштирилиб, уларнинг мелиоратив ҳолати яхшиланмоқда. Жанубий Сурхон, Пачкамар, Каркидон сув омборлари ва бошқа йирик гидротехника иншоотлари фойдаланишга топширилди.

Барча иттифоқдош республикалар халқларининг қардошларча ёрдами туфайли Ўзбекистон пойтахти Тошкент шаҳридаги зилзила оқибатлари тугатилмоқда ва мисли кўрилмаган қисқа муддатларда шаҳар қайта қурилмоқда.

Ўзбек халқи КПСС XXIII съезди қарорлари ва янги беш йиллик топшириқларини амалга ошириш йўлида илҳом билан меҳнат қилмоқда. Улуғ Октябрнинг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун умумхалқ мусобақасини авж олдирган Ўзбекистон меҳнаткашлари янги муваффақиятларга эришдилар. Республика саноатининг ходимлари 1967 йил давлат планини муддатидан илгари 24 декабрда адо этиб, планга қўшимча ўнлаб миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқардилар. Саноат ишлаб чиқариши ҳажми 1966 йилга нисбатан 8,7 процент, меҳнат унумдорлиги эса 6,3 процент ўсди. Маҳсулот таннархини камайтириш топшириқлари муваффақиятли бажарилди, бошқа техника-иқтисодий кўрсаткичлар ҳам яхшиланди.

Ўзбекистон пахтакорлари давлатга 4 миллион тоннадан ортиқ «оқ олтин» топшириб, социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари бажардилар.

Республикада хўжалик ислоҳоти муваффақиятли амалга оширилмоқда. 135 саноат корхонаси, 88 автомобиль хўжалиги планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги тартибига ўтиб ишлаяпти. Янги шароитда ишлаётган корхоналар фаолиятининг дастлабки якунлари янги системанинг самарадорлигини яққол кўрсатиб турибди. Саноат, транспорт, алоқа, қурилиш ташкилотларининг ходимлари ва қишлоқ меҳнаткашларининг қаҳрамонона ишларини партия ва ҳукумат юксак баҳоладилар. Республикадаги илғор корхона, қурилиш, колхоз, совхоз ва ташкилотлардан 32 таси КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг юбилей Эсдалик байроқлари билан тақдирланди. 96 илғор коллектив эса Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, республика Министрлар Совети ва Ўзбекистон касаба союзлари республика советининг Эсдалик байроқлари билан мукофотланди. Бу байроқлар мазкур коллективларда меҳнат шон-шуҳратининг рамзи сифатида абадий сақлаш учун қолдирилди.

Ўзбекистон меҳнаткашлари юбилей вахтасида эришган муваффақиятларини мустаҳкамлаб ва Москва, Ленинград, Тошкент ҳамда мамлакатимизнинг бошқа саноат марказлари илғор коллективлари ташаббусини қўллаб-қувватлаб, Ўзбекистон экономикаси ва маданиятини юксалтиришнинг янги марраларини белгилаб олмоқдалар. Янги беш йиллик планларини муддатидан илгари бажариш ва Коммунистик партия, Совет давлатининг асосчиси В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун бошланган умумхалқ мусобақаси бутун республика бўйлаб кенг қулоч ёзди.

Ўзбекистон меҳнаткашлари резерв ва имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, 1968 йилда зиммаларига қуйидаги социалистик мажбуриятларни оладилар.

САНОАТ БЎЙИЧА

Асосий фондлардан яхшироқ фойдаланиш, янги техника ва илғор технологияни жорий этиш, ишлаб чиқариш жараёнларини комплекс механизациялаш ва автоматлаштириш, меҳнатни илмий асосда уюштириш негизида меҳнат унумдорлигини пландагидан 1.5 процент оширишга эришиш, саноат маҳсулоти ва маҳсулотларнинг энг муҳим турларини ишлаб чиқариш йиллик планининг муддатидан илгари, 1968 йил 25 декабрда бажарилишини таъминлаш, йил охиригача пландан ташқари ўнлаб миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш ва сотиш шу жумладан бу маҳсулотнинг 80 процентини меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига ишлаб чиқаришга эришиш.

Планга қўшимча равишда 74 миллион киловатт-соат электр энергияси ҳосил қилиш, 45,5 минг тонна минерал ўғит, 6 минг тонна пўлат ва прокат, 14 минг тонна цемент, 3 миллион дона пишиқ ғишт ишлаб чиқариш, 9 минг тонна нефть, 80 минг тонна кўмир, 102 миллион кубометр табиий газ қазиб олиш, 230 минг сўмлик химия ва электротехника жиҳозлари, юзлаб минг сўмлик қаттиқ қотишмалар, ерга тўкилган пахтани териб оладиган 25 та машина, 100 та трактор, 15 та электр осма крани, 25 та компрессор станцияси, 23,6 минг тонна пахта толаси ва маҳсулотнинг бошқа турларини ишлаб чиқариш.

Аҳолининг юқори сифатли кенг истеъмол молларига бўлган эҳтиёжини тўлароқ қондириш мақсадида енгил саноат, озиқ-овқат саноати, гўшт ва сут саноати, мебель ва ёғочсозлик саноати, маҳаллий саноат, маиший хизмат кўрсатиш корхоналари ходимлари зиммаларига пландан ташқари 623 минг метр ипак газлама, 1,2 миллион сўмлик кийим-кечак, 400 минг жуфт пайпоқ, 120 минг жуфт чарм пойафзал, 420 минг сўмлик мебель, 102 минг дона устки ва ички трикотаж, 3,3 минг тонна ўсимлик ёғи, 2,9 минг тонна ёғи олинмаган сут маҳсулоти, 2,7 миллион дона шартли банка консерва ва бошқа кўплаб маҳсулот ишлаб чиқаришга аҳд қилдилар.

Саноат корхоналарининг коллективлари иқтисод қилиш ва тежамкорлик учун курашни авж олдириб, 117 миллион киловатт-соат электр энергияси, 43 минг тонна шартли ёқилғи, 7 минг тонна қора ва рангли металл, 132 минг метр ип газлама ва ўраш учун ишлатиладиган газлама, 510 минг квадрат дециметр чарм товарлари ва бошқа хом ашё ҳамда материалларни тежаш мажбуриятини олдилар.

Ишлаб чиқаришни яхшироқ ташкил этиш, моддий ресурсларни тежаш, унумсиз харажатларни камайтириш ҳисобига товар маҳсулот таннархини камайтириш ва пландан ташқари камида 16 миллион сўмлик маблағни тежаш.

Фан, техника ва илғор технологиянинг энг янги ютуқларидан тўлароқ фойдаланиш ҳисобига 157 цех ва участкани комплекс механизациялаш, 65 та поток линияси ва конвейерлар ўрнатиш, 30 та газ қудуғи ва 10 та нефть қудуғини телемеханизациялаш, бир қатор корхоналарда янги технологияни ўзлаштириш, шу жумладан қийин эрийдиган ва иссиққа чидамли металлар Ўзбекистон комбинатида вакуум эритишни, Олмалиқдаги кон-металлургия комбинатида мис концентратларини кислород ўлчов йўли билан эритишни ўзлаштириш.

Ишлаб чиқаришга камида 1600 та юксак унумли жиҳозларни жорий этиш, Маҳсулотнинг 900 га яқин янги хилини, шу жумладан кийимларнинг 250 хил замонавий моделини, пойафзалнинг 300 янги моделини, шойи газламаларнинг 200 хил янги структурасини, сурат ва гулларини ишлаб чиқаришга жорий этиш.

Янги техника ва технология тадбирларини жорий этиш ҳисобига 7,7 миллион сўм миқдорида шартли-йиллик тежамга эришиш.

Рационализаторлик таклифлари ва ихтироларни жорий этиш ҳисобига камида 28 миллион сўмлик шартли-йиллик тежамга эришиш.

Меҳнатни ва ишлаб чиқаришни уюштиришни яхшилаш мақсадида меҳнатни илмий асосда ташкил этиш планларини ишлаб чиқаришга жорий этиш. Йил охиригача корхоналарда камида 430 та меҳнатни илмий асосда ташкил этиш планларини жорий қилиш.

Республика саноат корхоналарининг планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги тартибига ўтишга тайёргарлик кўришини таъминлаш ва 1968 йил давомида асосан ниҳоясига етказиш.

Саноат ходимлари Саратов областининг илғор коллективлари маҳсулот сифатини ошириш юзасидан бошлаган ташаббусини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш ва кенг ёйиш мажбуриятини оладилар. Улар цех ва корхоналарни кўплаб маҳсулотни нуқсонсиз ишлаш системасига ўтказиш ва ишлаб чиқарилган маҳсулотни биринчи кўрсатишдаёқ топширишга эришадилар.

Саноат ходимлари капитал маблағларнинг самарадорлигини оширишга катта аҳамият бериб, саноат қурилиши объектларини лойиҳа-смета ҳужжатлари, жиҳозлар, материаллар ва маблағлар билан вақтида таъминлаш юзасидан барча зарур тадбирларни кўриш мажбуриятини оладилар.

Областлар ва Қорақалпоғистон АССР саноат корхоналарининг ходимлари 1968 йилда зиммаларига қуйидаги социалистик мажбуриятларни оладилар.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ БЎЙИЧА

Саноат ишлаб чиқариш ҳажми бўйича давлат планини муддатидан илгари, 25 декабрда адо этиш. Меҳнат унумдорлиги планини 1 процент ошириб бажариш ва маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига камида 80 процент кўпайтиришга эришишни таъминлаш.

Пландан ташқари ўнлаб миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш. Шу жумладан, планга қўшимча 60 минг тонна кўмир, кўплаб пўлат, прокат, минерал ўғитлар, 45 миллион киловатт-соат электр энергияси, 100 дона трактор, ерга тўкилган пахтани терадиган 25 та машина, 15 та электр осма крани, 25 та компрессор станцияси, 230 минг сўмлик химия ва электротехника ускуналари, юзлаб минг сўмлик қаттиқ қотишмалар, 2,6 минг тонна пахта толаси, 125 тонна жут-каноп толаси, 105 минг жуфт пойафзал ва 320 минг сўмлик мебель ишлаб чиқариш.

Асосий ишлаб чиқариш фондларидан фойдаланишни яхшилаш ва шу ҳисобдан улардан фойдаланишни 2 процент ошириш. Маҳсулот таннархини камайтириш ва пландан ташқари камида 4.5 миллион сўмлик маблағни тежаш.

Иқтисод қилиш ва тежамкорлик учун мусобақани бутун чоралар билан кучайтириб, эллик миллион киловатт-соат электр энергияси, 3 минг тонна қора ва рангли металл ҳамда кўпгина хомашё ва материалларни тежаш.

Ватанимиз ва чет эл фан ҳамда техникасининг ютуқларидан фойдаланиб, ишлаб чиқаришга такомиллашган янги машиналар, приборларнинг юзга яқин хилини жорий этиш, 400 дан ортиқ турли кенг истеъмол молларини ишлаб чиқаришни ўзлаштириш; ишлаб чиқаришга мингдан ортиқ ташкилий-техника тадбирларини, шу жумладан 20 та автоматик поток механизациялашган ва конвейер линияларини жорий этиш; 7 та цех, ишлаб чиқариш участкаси ва бошқа жараёнларни комплекс механизациялашни амалга ошириш.

Меҳнатни илмий асосда ташкил этишга доир 300 дан ортиқ планни ишлаб чиқиш ва ишлаб чиқаришга жорий этиш. Иш жойида, участкада, цехда, бўлимда, корхонада меҳнатни илмий асосда ташкил этиш юзасидан энг яхши планларни ишлаб чиқиш ва жорий этиш учун конкурс ўтказиш, 25 корхонада ишлаб чиқариш маданиятини саноат эстетикаси талаблари даражасига етказиш.

Ишлаб чиқаришга йилига 18 миллион сўмдан кўпроқ шартли тежам берадиган камида 20 мингта рационализаторлик таклифи ва ихтиро жорий этиш.

Тошкентдаги авиация, электротехника заводлари ҳамда тўқимачилик комбинати коллективларининг ишлаб чиқаришни бошқаришда электрон ҳисоблаш ва ҳисоблаш-ечиш машиналарини қўллаш юзасидан бошлаган тажрибаларини кенг ёйиш.

Маиший хизмат кўрсатиш даражасини аҳоли жон боши ҳисобига йилига: Тошкент шаҳри бўйича 19 сўм, Тошкент области бўйича 12,8 сўм, қишлоқ районлари бўйича 6,6 сўмга етказиш, 1968 йил мобайнида маиший хизмат кўрсатиш корхоналарида хизмат кўрсатишнинг 15 хилдан зиёд янги турини жорий этиш.

СИРДАРЁ ОБЛАСТИ БЎЙИЧА

Саноат ишлаб чиқариш ҳажми бўйича йиллик планни 24 декабргача бажариб, пландан ташқари 2,6 миллион сўмлик маҳсулот, шу жумладан 2850 тонна пахта толаси, 290 тонна линт, 400 минг дона пишиқ ғишт, 2 минг тонна оҳак, 5 минг квадрат метр камиш плитаси, 227 тонна ёғи олинмаган сут маҳсулотлари ишлаб чиқариш.

Меҳнат унумдорлигини план топшириғидагидан 2 процент ошириш, ишлаб чиқарилаётган маҳсулот таннархини пландагидан 1,2 миллион сўм камайтириш.

2,5 миллион киловатт-соат электр энергияси, 1130 тонна пахта, 21 минг метр ўров учун ишлатиладиган газламани тежаш. Ишлаб чиқаришга рационализаторлик таклифларини жорий этиш ҳисобига йилига 140 минг сўмлик шартли тежам олишга эришиш.

ФАРҒОНА ОБЛАСТИ БЎЙИЧА

Саноат ишлаб чиқариш ҳажми бўйича йиллик планни 26 декабрда бажариш. Пландан ташқари 12,8 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш ва сотиш. Саноатда меҳнат унумдорлигини пландагидан 1.7 процент ошириш.

(Давоми иккинчи бетда).

ЮКСАК МАРРАЛАР

ЎЗБЕКИСТОН ССР САНОАТ, ҚУРИЛИШ, ТРАНСПОРТ ВА АЛОҚА КОРХОНАЛАРИНИНГ ИШЧИЛАРИ, ИНЖЕНЕР-ТЕХНИК ХОДИМЛАРИ ВА ХИЗМАТЧИЛАРИ КОЛЛЕКТИВЛАРИНИНГ 1968 ЙИЛГА ОЛГАН СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

(Боши биринчи бетда)

Йил охиригача пландан ташқари 600 дона газ баллонлари, 1100 дона запор арматуралари, 14 минг тонна цемент, 400 минг жуфт пайпоқ, 473 минг метр шойи газлама, 660 тонна ўсимлик мойи, 2550 тонна пахта толаси ишлаб чиқариш.

Товар маҳсулоти таннархини камайтириш ҳисобига планга қўшимча 2,47 миллион сўмлик тежам олиш.

700 та янги ускуналар, 15 та автомат ва поток линиялари, 5 та агрегат ва ускуна ишлаб чиқаришга жорий этилиб, шу ҳисобдан 1,4 миллион сўмлик тежам олиш.

Маҳсулотнинг янги турлари, шу жумладан эритиш трансформатори, эркаклар ва болалар кўйлагининг 20 хил янги модели, пойафзалнинг 43 хил модели, шойи газламаларнинг 186 хилдаги структура, нусха ва гулларини ишлаб чиқаришни ўзлаштириш. Рационализаторлик ва ихтирочилик таклифларининг жорий этилишидан йилига 2,2 миллион сўмлик шартли иқтисодий тежам олиш.

САМАРҚАНД ОБЛАСТИ БЎЙИЧА

Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ва маҳсулотнинг кўпчилик муҳим турларини ишлаб чиқариш планини 25 декабргача бажариш. Пландан ташқари 11 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш ва сотиш. Меҳнат унумдорлигини белгиланган план топшириғидан 2,5 процент оширишга эришиш. Йил охиригача пландан ташқари 5 миллион киловатт-соат электр энергияси, минглаб сўмлик олтингугурт кислотаси, аммонийлашган суперфосфат, трактор ва автомобилларнинг запас қисмлари, 2,6 минг тонна пахта толаси, 240 тонна линт, 300 минг квадрат дециметр хром-чарм товарлари, 100 минг метр шойи газлама, 840 минг сўмлик кийим-кечак, 52 минг дона трикотаж буюмлари, 100 минг сўмлик мебель, 1 миллион дона шартли банка консерва ва бошқа кўп маҳсулотлар ишлаб чиқариш.

Ишлаб чиқаришга маҳсулотнинг 150 янги хилини жорий этиш, шу жумладан: шойи газлама ва плюшнинг 25 хили, кийимнинг 30 модели, болалар пойафзалининг 30 модели, уй-рўзғор буюмларининг 20 хилини жорий этиш.

Товар маҳсулот таннархини камайтириб, планга қўшимча равишда камида 1,3 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш, 137 цех ва участкани комплекс механизациялаштириш, 14 та автомат конвейер линиялари ва 179 та янги жиҳозлар ўрнатиш. Шулар ҳисобига 1,5 миллион сўмлик шартли йиллик тежам олишга эришиш.

Рационализаторлик таклифларини жорий этиш ҳисобига 1,2 миллион сўмга яқин шартли йиллик тежамга эришиш.

СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИ БЎЙИЧА

Саноат ишлаб чиқариш ҳажми бўйича йиллик планни 25 декабргача адо этиб, йил охиригача пландан ташқари 2.9 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш ва сотиш. Шу жумладан, планга қўшимча равишда 20 минг тонна кўмир ва кўмир брикети, 2600 тонна пахта толаси, 1,5 миллион дона пишиқ ғишт, 1130 кубометр йиғма темир-бетон, 16 минг кубометр мўрт материаллар, 250 тонна нон ва булка, 40 тонна гўшт ва колбаса ишлаб чиқариш. Меҳнат унумдорлигини пландагидан 1,5 процент ошириш.

Ишлаб чиқарилаётган маҳсулот таннархини камайтириш ҳисобига 500 минг сўмлик тежам олиш. Маҳсулотнинг 20 та янги хилини ўзлаштириш, янги техникани жорий этиш юзасидан 12 та тадбирни амалга ошириш ҳисобига 350 минг сўмлик шартли йиллик тежам олиш. Рационализаорлик таклифлари ва ихтироларни ишлаб чиқаришга жорий этишдан 655 минг сўмлик шартли йиллик тежам олиш.

БУХОРО ОБЛАСТИ БЎЙИЧА

Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш давлат планини 26 декабрда бажариш. Планга қўшимча равишда 10,5 миллион сўмлик маҳсулот сотиш. Меҳнат унумдорлигини пландагидан 2 процент ошириш.

Йил охиригача планга қўшимча кўп миқдорда аммиак, азот кислотаси, минераль ўғитлар 100 миллион кубометр табиий газ, 3 минг тонна нефть, 1550 тонна пахта толаси, 50 минг дона устки ва ички трикотаж, 20 мингта кийимбош, 340 тонна ўсимлик ёғи, 100 тонна гўшт тайёрлаш. Маҳсулот таннархини камайтириш ҳисобига планда белгиланганидан 2 миллион сўмлик тежам олиш. Маҳсулотнинг 12 та янги хилини ўзлаштириш.

8 цех ва участкани комплекс механизациялаштириш. 7 та янги поток линиялари ва конвейерлари ўрнатиш, ишлаб чиқаришга 250 та юксак унумли жиҳозлар жорий этиш. 30 та газ қудуғи ва 10 та нефть қудуғини телемеханизациялаштириш. 12 та саноат корхонасида меҳнатни илмий асосда ташкил этишни жорий қилиш юзасидан ишлар олиб бориш. 10,8 миллион киловатт-соат электр энергияси, 160 тонна қора ва рангли металл, 4 минг тонна шартли ёқилғи, 35 минг квадрат метр турли газлама, 510 минг дециметр чарм товарлари тежаб қолиш.

Ишлаб чиқаришга рационализаторлик таклифларининг жорий этилишидан 3 миллион сўмлик шартли йиллик тежамга эришиш.

АНДИЖОН ОБЛАСТИ БЎЙИЧА

Саноат ишлаб чиқариш ҳажми бўйича йиллик планни 25 декабргача бажариш.

Пландан ташқари 5 миллион сўмлик маҳсулот, шу жумладан 2.8 минг сўмлик нефть, 1 миллион кубометр табиий газ, 2 миллион киловатт-соат электр энергияси, 10 дона ПУ-0,5 маркали юклагич, бульдозерларга осиб ишлатиладиган 140 комплект жиҳоз, ПА-3 маркали 25 дона ер текислайдиган машина, КБН-0,35 маркали 30 дона зовур қазиш машинаси, 20 тонна фурфурол, 70 тонна нитролигнин, 2,45 минг тонна пахта толаси ва линт, 430 тонна ўсимлик ёғи, 100 минг дона шартли банка консерва, 600 тонна қаймоғи олинмаган сут ишлаб чиқариш ва сотиш.

550 тонна металл прокати, 6,2 миллион киловатт-соат электр энергияси, 770 тонна пахта тежаш.

Меҳнат унумдорлигини планда белгиланганидан 1,5 процент ошириш. Маҳсулот таннархини камайтиришдан планга қўшимча равишда 1,4 миллион сўмлик тежам олиш.

Ишлаб чиқаришда маҳсулотнинг 55 янги хили, шу жумладан кенг истеъмол молларининг 24 хилини ўзлаштириш.

Янги техникани жорий этиш ва ташкилий-техника тадбирларини амалга ошириш ҳисобига 1,2 миллион сўмлик шартли йиллик тежамга эришиш. Рационализаторлик таклифларининг жорий этилишидан йилига 1,2 миллион сўмлик шартли тежам олиш.

НАМАНГАН ОБЛАСТИ БЎЙИЧА

Саноат ишлаб чиқариш йиллик планини 25 декабргача бажариш. Планга қўшимча равишда 2,5 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш ва сотиш. Шу жумладан 2 миллион киловатт-соат электр энергияси, 80 дона трансформатор, 50 минг метр шойи газлама, 1050 тонна пахта толаси, 1031 тонна ўсимлик ёғи, 450 минг дона шартли банка консерва, 1870 тонна қаймоғи олинмаган сут ишлаб чиқариш ва сотиш.

Меҳнат унумдорлигини топшириқда кўрсатилганидан 1,5 процент ошириш. Ишлаб чиқарилаётган маҳсулот таннархини камайтиришдан планга қўшимча равишда 600 минг сўмлик тежам олиш, 1,8 миллион киловатт-соат электр энергияси, 150 тонна металл тежаш.

Қирқ хил янги маҳсулот турлари ишлаб чиқаришни ўзлаштириш. Янги техникани жорий этиш ҳисобига 600 минг сўмлик шартли йиллик тежамга эришиш. Рационализаторлик таклифларини жорий этишдан камида 400 минг сўмлик шартли йиллик тежамга эришиш.

ХОРАЗМ ОБЛАСТИ БЎЙИЧА

Саноат маҳсулоти ҳажми бўйича йиллик планни 25 декабрда бажариш. Планга қўшимча 2,2 миллион сўмлик, шу жумладан 1455 тонна пахта толаси, 60 тонна ўсимлик ёғи, 50 тонна қаймоғи олинмаган сут маҳсулоти, 160 тонна гўшт ва гўшт маҳсулотлари, 1 минг квадрат метр гилам ва гилам маҳсулотлари ишлаб чиқариш ва сотиш.

Меҳнат унумдорлигини пландагидан 2 процент ошириш.

Саноат маҳсулотининг 30 та янги хилини ўзлаштириш, ишлаб чиқаришга 268 та янги жиҳозлар ўрнатиш, 2 та автоматик поток механизациялашган линияларни жорий этиш. 35 минг квадрат метр ип газлама ва ўраш учун ишлатиладиган газлама, 1,2 миллион киловатт-соат электр энергияси ва хом ашё ва материалларнинг бошқа турларини тежаш ҳисобига 160 минг сўмлик тежам олишга эришиш. Ишлаб чиқариш самарадорлигини тағин ҳам ошириш, техника иқтисодий кўрсаткичларини яхшилаш асосида товар-маҳсулот таннархини 0,2 процент камайтириб, планга қўшимча 426 минг сўмлик фойда олиш.

ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИ БЎЙИЧА

Саноат ишлаб чиқариш ҳажми бўйича йиллик планни 15 декабрда бажариш. Планга қўшимча равишда 4,5 миллион сўмлик турли хил маҳсулотлар ишлаб чиқариш ва сотиш, меҳнат унумдорлигини пландагидан 4 процент ошириш.

Планга қўшимча 1500 тонна пахта толаси, 60 тонна линт. 125 тонна ўсимлик ёғи, 1050 минг дона шартли банка консерва ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқариш.

Маҳсулот таннархини камайтириш ва планга қўшимча 415 минг сўмлик тежам олиш. Рационализаторлик таклифларини жорий этишдан камида 235 минг сўмлик шартли йиллик тежам олиш.

Янги, юксак унумли 136 та ускуна ўрнатиш, маҳсулотнинг 22 янги хилини ўзлаштириш.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР БЎЙИЧА

Маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми бўйича йиллик планни 25 декабрда бажариш, планга қўшимча 2,5 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш ва сотиш, меҳнат унумдорлигини белгиланган топшириқдан 3 процент ошириш.

Пландан ташқари 20 миллион киловатт-соат электр энергияси, 2480 тонна пахта толаси, 230 тонна линт, 1 миллион дона ғишт, 200 тонна ўсимлик ёғи ишлаб чиқариш.

Сотилаётган маҳсулотларнинг таннархини камайтириш ҳисобига планда белгиланганидан ташқари 1,3 миллион сўмлик тежам олиш.

Хом ашё, материал, ёқилғи ва электр энергияси сарфлашни 450 минг сўмга камайтиришга эришиш, ишлаб чиқаришга рационализаторлик таклифларининг жорий этилишидан 160 минг сўмлик шартли йиллик тежамга эришиш.

ТРАНСПОРТ ВА АЛОҚА БЎЙИЧА

Темир йўлда юк ташиш йиллик планини муддатидан илгари, 29 декабрда бажариш ва йил охиригача пландан ташқари камида 350 минг тонна халқ хўжалик юкларини ташиш.

Меҳнат унумдорлиги планини ярим процент ошириб бажариш, юк ташиш таннархини пландагидан 1 процент камайтириш, темир йўл корхоналарининг рентабелли ишлашини таъминлаш ва планга қўшимча равишда камида 1 миллион сўмлик фойда олишга эришиш. Самарқанд — Қарши янги темир йўл линияси қурилишида йўлга тупроқ ётқизиш ишларини 1968 йилда, муддатидан илгари ниҳоясига етказиш.

Автомобилда юк ташиш йиллик планини 27 декабрда бажариш ва йил охиригача пландагидан 1.2 миллион тонна кўп халқ хўжалик юкларини ташиш; автомобилларда юк ташиш бўйича меҳнат унумдорлиги топшириғини планда белгиланганидан 1 процент ошириш, саноат ишлаб чиқариши бўйича эса 2 процент ошириш.

Юк ташишда меҳнат унумдорлигини ошириш ва таннархни камайтириш ҳисобига планда белгиланганидан камида 600 минг сўм кўп фойда олишга эришиш, 1100 километрли автомобиль йўлини қуриш ва реконструкция қилиш йиллик планини 1 декабргача — муддатидан илгари бажариш.

Биринчи ярим йилликда Автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлигининг ҳамма автомобиль хўжаликларини хўжалик бошқаришнинг янги системасига ўтказишни тугаллаш.

1968 йил IV кварталида Тошкент айланма йўлининг иккинчи навбати қурилишидаги ҳамма ишларни ниҳоясига етказиш ва бу йўлни фойдаланишга топшириш.

Ҳаво транспортида юк ташиш ва қишлоқ хўжалик авиахимия ишлари йиллик планини 28 декабрда бажариш. Самолётларнинг муттасил ҳаракатини 85 процентгача етказиш, турбовинт двигателли ҳар бир самолётнинг учиш соатини пландагидан 5 процент ошириш, самолётларнинг юк билан тўла бўлишини 2 процент кўпайтириш. Меҳнат унумдорлигини пландагидан 3 процент ошириш. 1968 йил 1 апрелдан бошлаб гражданавиациясининг ҳамма бўлинмаларини план-лаштириш ҳамда иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтказиш.

Алоқа корхоналарида йиллик планни ҳамма кўрсаткичлар бўйича муддатидан илгари бажариш ва планга қўшимча равишда камида 200 минг сўмлик фойда олиш. Меҳнат унумдорлигини пландагидан камида 1 процент ошириш, матбуот тарқатиш оборот планини камида 300 минг сўм миқдорида ошириб адо этиш.

1968 йилда Тошкент шаҳрида 5 та программада эшиттиришлар олиб боришга мўлжалланган баланд телевизион минора қурилишига киришиш; иккинчи кварталда Тошкентда рангли телевидениенинг тажриба эшиттиришларини уюштириш; 1 октябрда Нукусда кучли телевизион узаткич ўрнатиш. 1968 йил охиригача Бекобод — Тошкент участкасида радио-линияни фойдаланишга топшириш ва камида 32 минг номер ҳажмдаги автомат-телефон станциясини ишга тушириш.

КАПИТАЛ ҚУРИЛИШ БЎЙИЧА

Меҳнат унумдорлигини муттасил ошириб бориш, ишлаб чиқариш жараёнларини кенг механизациялаш ва автоматлаштириш, ишлаб чиқаришга фан ва техниканинг энг янги ютуқларини жорий этиш, новаторлар тажрибасини қўлланиш йўли билан асосий фондларни ишга тушириш ва қурилиш-монтаж ишлари йиллик планини муддатидан илгари — 1968 йил 28 декабрда бажариш.

Ўзбекистон бинокорлари уй-жой, енгил саноат ва озиқ-овқат саноати корхоналари, химия, энергетика, металлургия объектлари, каналлар ва сув омборларини жадал қуриб битказиш юзасидан Москва, Ленинград шаҳарларидан келган бинокорлар, иттифоқдош республикалар бинокорлари ҳамда республикамиздаги илғор қурилиш ва монтаж ташкилотлари тажрибасидан кенг фойдаланиб, ишлаб чиқариш қувватларини муддатидан илгари қуриб битказиш мажбуриятини оладилар.

Ишни ташкил этишни яхшилаш, қурилишни индустрлаштириш ва механизациялаш даражасини кўтариб, прогрессив усулларни қўлланиб, қурилишда меҳнат унумдорлиги планда кўзда тутилганига нисбатан 0,1 процент оширилади.

Қурилиш-монтаж ишларининг таннархи пландагига нисбатан 0.2 процент арзонлаштирилади. Йилига 6 миллион сўм шартли иқтисодий самара берадиган камида 5 минг рационализаторлик таклифи жорий этилади.

Республика бўйича уй-жой қуриш йиллик плани 25 декабрда бажарилади ҳамда йиллик планга қўшимча тарзда 30 минг квадрат метр уй-жой қурилади.

Мактаб бинолари қуриш бўйича 9 ойлик план янги ўқув йили бошлангунга қадар. йиллик план эса 25 декабрда адо этилади. Қурилиш материаллари ҳамда қурилиш индустрияси саноати корхоналари бўйича маҳсулот тайёрлаш йиллик плани 20 декабрда бажарилади.

Тежамкорлик ва хўжаликни ишнинг кўзини билиб юритиш туфайли республика бинокорлари 1968 йилда қуйидаги миқдорда қурилиш материаллари тежаб қоладилар:

20000 тонна цемент,
3773 тонна металл,
30 минг кубометр ёғоч материаллар.
25 миллион дона пишиқ ғишт.

Қурилиш министрликлари. муассасалар ва лойиҳалаш ташкилотлари ўз зиммаларига қуйидаги социалистик мажбуриятларни олдилар.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ҚУРИЛИШ МИНИСТРЛИГИ БЎЙИЧА

1. 1968 йил 28 декабрда пудрат ишлари бўйича қурилиш-монтаж ишлари йиллик плани муддатидан илгари бажарилади.

2. Йиллик планга қўшимча тарзда 3 минг квадрат метр уй-жой қуриб битказилади. Янги ўқув йили бошлангунга қадар 12.500 ўқувчига мўлжалланган мактаб бинолари фойдаланишга топширилади.

3. Қуйидаги объектлар муддатидан илгари қуриб битказилади;

— қишлоқ хўжалик эҳтиёжлари учун ўғитлар тайёрланадиган қўшимча қувватлар — 1 декабрда;

— Андижондаги ирригация машинасозлиги заводида 16,8 минг квадрат метр ҳажмдаги ишлаб чиқариш майдонлари — учинчи кварталда.

— 170 миллион шартли ғишт ишлаб чиқарадиган деворбоп материаллар корхонаси, 14 минг тонна керамик қувур тайёрлайдиган корхона белгиланган муддатидан бир ой илгари;

— пахта тозалаш саноатида хом ашёни қайта ишлайдиган қўшимча қувватлар 36 жин машинаси — белгиланган муддатдан 15 кун илгари;

— Тошкент ва Қарши гўшт комбинатларидаги 7,2 минг тонна гўшт сиғадиган холодильниклар муддатидан 15 кун илгари;

4. Министрликка қарашли саноат корхоналарида маҳсулот ишлаб чиқариш ҳамда товар маҳсулоти сотиш йиллик плани 1968 йилнинг 28 декабрида бажарилади ва йиллик планга қўшимча тарзда қуйидаги миқдорда маҳсулотлар тайёрланади:

йиғма темир-бетон конструкциялар — 5 минг кубометр;
металл конструкциялар 150 тонна;
норуда материаллар 100 минг кубометр;
керамзит 5 минг кубометр;
дераза ва эшик блоклари — 10 минг квадрат метр;
ишга яроқли ёғоч-тахта — 8 минг кубометр.

5. Министрлик ишлаб чиқариш базасини ривожлантириш юзасидан қуйидаги ишлар амалга оширилади:

а) капитал маблағ сарфлаш бўйича йиллик план муддатидан илгари — 1968 йил 7 ноябрда бажарилади ва йил охиригача планга қўшимча тарзда 5 миллион сўмлик капитал маблағ ўзлаштирилади;

б) уй-жойни фойдаланишга топшириш йиллик плани муддатидан илгари 1 декабрда бажарилади, 7 ноябрга қадар министрликнинг қурилиш ташкилотлари ҳамда саноат корхоналари ходимлари учун 40 минг квадрат метр сатҳдаги уй-жой топширилади:

в) қуйидаги саноат объектлари ва ишлаб чиқариш қувватлари муддатидан илгари фойдаланишга топширилади.

— Чирчиқдаги керамзит-бетон панеллар заводи — биринчи кварталда;

— Фарғонадаги йиғма темир-бетон полигони III кварталда;

— Гулистондаги 7- қурилиш тресте ишлаб чиқариш базасининг қоришма бетон узели — III кварталда;

6. Қурилишларда техника даражасини ошириш ҳамда фан ва техника ютуқларини жорий этиш бўйича қуйидаги тадбирлар амалга оширилади:

а) 55 миллион сўм турадиган қурилиш объектлари йирик ҳажмдаги элементлардан қурилади. Уларнинг тўсиқлари ва четки конструкциялари йиғма бўлади. Бу объектлар умумий қурилиш-монтаж ишлари ҳажмининг 20 процентини ташкил этади.

б) йирик панелли уйсозлик корхоналари қувватидан фойдаланиш коэффициентини 0,92 га етказиш;

в) министрлик қураётган уй-жойлар умумий ҳажмида йирик панеллардан қурилган уй-жойлар ҳиссасини 47 процентга етказиш;

г) министрлик корхоналарида барвақт таранг тортиб қўйилган темир-бетон конструкциялар ва деталлардан 232 минг кубометр тайёрлаш. Шу жумладан, 33 минг кубометр йиғма темир-бетон конструкция ва деталь пишиқ симдан тайёрланади:

д) стержинли термик жиҳатдан ишлов берилган арматура пўлатидан 3 минг тонна тайёрлаб, улардан барвақт таранг тортилган темир-бетон конструкциялар ишлаб чиқаришда фойдаланиш;

е) 16 минг кубометр темир-бетон конструкцияни бетон қоришмасини барвақт электр ёрдамида иситиш йўли билан тайёрлаш;

ж) 20 минг квадрат метр томга ёпиладиган плита ишлаб чиқаришни ўзлаштириш ва уни уй-жой қурилишида қўлланиш, шунингдек, уй-жой қурилишида 2 минг дона санитария-техника кабиналарини фақат заводнинг ўзида тайёрлаш.

7. Ишларни механизациялаш даражасини кўтариш мақсадида қуйидаги ишларни амалга ошириш кўзда тутилади;

— тупроқ қазиш ишларини комплекс механизациялашни 97 процентга етказиш ҳамда қурилиш конструкцияларини монтажлашни 98 процентгача кўтариш;

— ортиш-тушириш ишлари ва қурилиш конструкцияларини механизациялашни 97 процентгача кўтариш;

— бўёқчилик ишларининг 76 процентини механизациялаш; шувоқчилик ишларининг эса 71 процентини механизациялаш;

— қурилиш машиналарининг унумдорлигини пландагига нисбатан 4 процент ошириш: шундай қилиб, камида 600 ишчининг бошқа участкаларга кўчирилишини таъминлаш.

8. Меҳнатни уюштиришни яхшилаш, иш ҳақи ва техник нормалашни такомиллаштириш мақсадида қуйидаги ишлар амалга оширилади:

а) министрлик бўйича комплекс бригадалар сонини ўрта ҳисобда 65 процентга етказиш;

б) қурилиш-монтаж ишларида банд бўлган 300 бригадани хўжалик ҳисобига ўтказиш;

в) меҳнатга ҳақ тўлашнинг прогрессив рағбатлантирув системаси бўлган аккорд ва аккорд-мукофот усулида бинокорларнинг 55 процентига ҳақ тўлаш:

9. Меҳнат унумдорлигини ошириш бўйича белгиланган топшириқни 0.2 процент ошириб бажариш; қурилиш таннархини арзонлаштириш бўйича топшириқни 0,1 процент арзонлаштириш, 1 сўмлик товар маҳсулотга кетадиган харажатларни 0.2 процент арзонлаштириш.

10. Моддий ресурслардан тежамкорлик билан фойдаланиш туфайли 1968 йилда қуйидаги миқдорда қурилиш материаллари тежаб қолинади.

4500 тонна цемент,
400 тонна металл,
5000 кубометр ёғоч-тахта,
1,6 миллион дона пишиқ ғишт.

11. Автомобиль транспорти ва темир йўлда юк ташиш бўйича қуйидаги мажбуриятлар олинди:

а) автомобиль транспортида юк ташиш йиллик плани 28 декабрда ҳамда планда кўзда тутилганидан кўра 490 минг тонна кўп қурилиш юклари ташилади;

б) мойлаш материалларини нормада белгиланганига нисбатан 1,8 процент камроқ сарфлаш;

12. Қурилишлар ва корхоналарни ишчилар билан таъминлаш мақсадида 7400 ишчи ўқитилади. 14800 кишининг малакаси оширилади.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ҚИШЛОҚ ҚУРИЛИШИ МИНИСТРЛИГИ БЎЙИЧА

1. Пудрат бўйича қурилиш-монтаж ишлари йиллик планини 25 декабрда бажариш;

2. Белгиланган планга қўшимча тарзда 5 минг квадратметр уй-жойни фойдаланишга топшириш.

3. Умумий таълим мактаблари қуриш бўйича 9 ойлик планни янги ўқув йили бошланганга қадар қуриб битказиш;

4. Болалар, мактабгача тарбия муассасалари қуриш бўйича йиллик планни 15 декабрда бажариш;

5. Объектларнинг кам деганда 70 процентини аъло ва яхши баҳоларга топшириш.

6. Қурилиш ишлари технологиясини такомиллаштириш, новаторлар тажрибаси ҳамда меҳнатни илмий асосда уюштиришни жорий этиб, меҳнат унумдорлигини планда белгиланганига нисбатан 0,5 процент ошириш;

7. Асосий фондлардан рационал фойдаланиш, қурилиш материаллари, деталлари ва конструкцияларини тежаб-тергаб сарфлаш йўли билан, унумсиз сарф-ҳаражатларни камайтириб, бажарилаётган ишлар таннархини планда кўрсатилганидан 7 процент камайтириш:

8. Ўз кучлари билан бажариладиган капитал қурилиш йиллик планини муддатидан илгари, 1968 йилнинг 7 ноябригача бажариш.

9. Ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича йиллик планни 5 декабрда бажариш ва йиллик планга қўшимча тарзда 300 минг сўмлик маҳсулот тайёрлаш.

10. Йил давомида 4600 малакали ишчини яккама-якка ва бригада усулида ўргатиб тайёрлаш.

11. Йилига шартли равишда 790 минг сўм фойда берадиган рационализаторлик таклифларини жорий этиш.

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ» БЎЙИЧА

1. Қурилиш-монтаж ишлари йиллик планини 28 декабрда бажариш.

2. Уй-жой саҳнини қуриб битказиш планини 25 декабрда адо этиш.

3. Мактаб биноларини қуриб битказиш топшириғини 25 декабрда, 9 ойлик планни эса 25 августда бажариш. 1968 йилда каркас панелли мактаб биноларидан 10 тасини қуриб ишга тушириш. Бу мактаб бинолари 10000 ўқувчига мўлжалланган.

4. Мактабгача тарбия муассасалари, касалхоналар, поликлиникалар ва бошқа медицина муассасалари биноларини қуриш бўйича планни 28 декабрда бажариш.

5. Қуйидаги ишлаб чиқариш ҳамда маданий-маиший объектларни муддатидан илгари қуриб битказиш:

— йилига 140 минг квадрат метр уй-жой қуришга имконият берадиган иккинчи уйсозлик комбинатининг иккинчи навбатини ноябрда битказиш.

— қарамоғида добор элементлар цехи ҳам бўлган марказий арматура устахонасини (унинг қуввати 70 минг кубометр) ноябрь ойида ишга тушириш.

— керамзит заводи қувватини 200 минг кубометр оширишни сентябрь ойида таъминлаш;

— 500 минг квадрат метр дурадгорлик буюмлари, дераза ва эшик блоклари ишлаб чиқарадиган заводни 20 декабргача кенгайтириш.

240 минг тонна асфальт бетон ишлаб чиқаришга мўлжалланган махсус ишлаб чиқариш базасини Сергели шаҳрида ишга тушириш — 15 декабрь;

— 315 ўринли кенг тармоқли касалхонани ноябрь ойида қуриб битказиш;

— 100 ўринли иккинчи марказий касалхонани сентябрь ойида қуриб битказиш;

Тошкент химфарм заводини ноябрь ойида қуриб битказиш;

1-махсус босмахонани (у дарсликлар чиқаради) ноябрь ойида қуриб битказиш;

500 тонна пластмасса буюмлари ишлаб чиқарадиган заводни 15 декабрда қуриб битказиш;

«Ташсельмаш» заводида 4 минг тонна чўян қуйилма тайёрловчи қувватни октябрь ойида қуриб битказиш.

«Узбексельмаш» заводида 25 миллион сўмлик маҳсулот берадиган қувватларни ноябрь ойида қуриб битказиш.

Тошкент Давлат университетининг ўқув корпусини йилнинг биринчи ярмида қуриб битказиш.

6. Саноат бўйича ялпи ва товар маҳсулоти ишлаб чиқариш йиллик планини 25 декабрда бажариш.

7. Қурилиш ва саноатда меҳнат унумдорлигини планда белгиланганига нисабтан 0.3 процент ошириш.

8. Қурилиш-монтаж ишлари таннархини планда белгиланганига нисбатан 0,2 процент, саноат маҳсулоти таннархини 0,3 процент арзонлаштириш. Планга қўшимча тарзда 600 минг сўмлик фойда кўриш.

9. 1968 йилда 500 тонна металл, 500 тонна цемент, 300 кубометр ёғоч-тахта тежаш.

10. Автотранспорт ташкилотлари юк ташиш йиллик планини 25 декабрда бажаради. Автопаркдан фойдаланиш коэффициенти 1 процент кўпаяди ва қатнов коэффициенти планга нисбатан 0,5 процент ортади.

11. Қурилишлар, саноат корхоналари ва бошқа ташкилотларни малакали ишчилар билан таъминлаш мақсадида 7 минг кишини асосий касбларга ўргатиш ва 7500 кишининг малакасини ошириш.

ЎЗБЕКИСТОН ССР МОНТАЖ ВА МАХСУС ҚУРИЛИШ ИШЛАРИ МИНИСТРЛИГИ БЎЙИЧА

1. Монтаж ишлари давлат плани ва ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича планни 26 декабрда бажариш.

2. Меҳнатни ташкил этишни яхшилаш, оғир ишларни механизациялаш ва индустрлаштириш даражасини кўтариш, янги техника ва илғор технологияни монтаж ва қурилиш ишларига жорий этиб, меҳнат унумдорлигини ошириш планини планда белгиланганидан 0,1 процент (қурилишда) кўтариш, саноатда эса шу кўрсаткични 0 2 процент ошириш.

3. Қурилиш-монтаж ишлари таннархини ҳамда саноат маҳсулоти таннархини планда белгиланганига нисбатан 0,2 процент арзонлаштириш.

4. Қурилиш конструкциялари монтажини комплекс механизациялашни темир-бетон ишларида 100 процент, пўлат конструкциялар монтажида 97 процент, технологик ускуналар монтажида 93 процент, технологик қувурлар монтажида 93 процент, электр узатиш линиялар қурилишида (10 киловаттдан юқори) 94 процент, ортиш, тушириш ишларида 94 процентга кўтариш.

5. Ўз қурилишлари бўйича капитал маблағларни ўзлаштириш йиллик планини 26 декабрда бажариш, жами саҳни 12 минг квадрат метр бўлган уй-жойлар қурилишини тугаллаш ва фойдаланишга топшириш.

6. Шартли равишда 1750 минг сўм йиллик иқтисодий фойда берадиган 1820 та рационализаторлик таклифини жорий этиш.

7. Халқ хўжалигида иқтисод ва тежамкорлик борасида бошланган умумхалқ ҳаракатига қўшилиб, йил мобайнида 360 минг сўмлик металл ва бошқа материалларни тежаб қолиш.

8. Қуйидаги объектларда монтаж ишлари сифати яхши бўлгани ҳолда ишларни муддатидан илгари бажариш: Ўрта овул поселкасидаги ва Қаршидаги холодильниклар, Тошкент ёғ-мой комбинати ёғ-экстракция заводи, Наманагандаги шойи ва костюмбоп газламалар комбинати, Чирчиқ трансформатор заводи, Оҳангарон керамика комбинатидаги канализация қувурлари ишлаб чиқарувчи қувватлар, Янгийўл гидролиз заводидаги карбонлашган лигнин цехи.

9. 2050 янги ишчи тайёрлаш, 3150 ишчи ва 600 инженер-техник ходимнинг малакасини ошириш.

10. Меҳнатни ва иш ҳақини уюштиришнинг прогрессив усулларини кенг татбиқ этиб, комплекс бригадалар миқдорини 75 процентгача етказиш; қўшимча тарзда хўжалик ҳисобида ишлайдиган 20 та бригада тузиш ҳамда ишбай асосида ишлайдиган ишчиларнинг камида 50 процентига аккорд системаси асосида ҳақ тўлаш.

МЕЛИОРАЦИЯ ВА СУВ ХЎЖАЛИГИ МИНИСТРЛИГИ БЎЙИЧА

1. Капитал маблағларни ўзлаштириш ва пудрат ишлари йиллик планини 25 декабрда бажариш.

2. Саккиз минг гектар янги суғориладиган ерларни ирригация-мелиорация жиҳатидан тайёрлаш ва 20 декабрда фойдаланишга топшириш.

3. 21,2 минг квадрат-метр уй-жой майдонини 25 декабрга қуриб битказиш.

4. Ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича йиллик планни 1968 йил 25 декабрда бажариш ҳамда ўз автотранспортида юк ташиш планини белгиланган тонна-километр ҳисобида 1968 йил 20 декабрга бажариш.

5. 50 минг гектар ернинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш ва 160 та тик зовурли қудуқни 25 декабргача ишга тушириш.

6. Каналлардан сувнинг шимилиб кетиб исроф бўлишига чек қўйиш мақсадида 25 декабргача 200 километр узунликдаги суғориш каналларини бетонлаштириш.

7. Самарқанд областидаги Марказий Миён қалъа каналини дастлаб белгиланганидек. 1969 йилда эмас, балки 20 декабрда фойдаланишга топшириш.

8. 377 минг гектар ерда сув таъминотини яхшилаш юзасидан тадбирлар кўриш ҳамда 40 минг гектар эски суғориладиган ерларни текислаш. Бу ишларни 20 декабрга қадар бажариш.

9. Самарқанд областида 5 декабрга қадар 10 минг кубометр темир-бетон буюмлар ишлаб чиқаришга мўлжалланган полигонни ишга солиш.

10. Ишларни ташкил этишни яхшилаш индустрлаштиришни кўтариш, илғор усулларни қўлланиш йўли билан меҳнат унумдорлигини планда кўзда тутилганидан 0,2 процент ошириш.

(Охири учинчи бетда).

ЮКСАК МАРРАЛАР

ЎЗБЕКИСТОН ССР САНОАТ, ҚУРИЛИШ, ТРАНСПОРТ ВА АЛОҚА КОРХОНАЛАРИНИНГ ИШЧИЛАРИ, ИНЖЕНЕР-ТЕХНИК ХОДИМЛАРИ ВА ХИЗМАТЧИЛАРИ КОЛЛЕКТИВЛАРИНИНГ 1968 ЙИЛГА ОЛГАН СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

(Боши 1—2 бетларда).

11. Ҳамма моддий ресурслардан ва биринчи галда ер қазиш техникасидан рационал фойдаланиш иш сифатини кўтариш, рационализаторлик таклифларини жорий этиш йўли билан қурилиш-монтаж ишлари таннархини планда кўзда тутилганидан 0.2 процент арзонлаштириш.

12. Ер қазиш механизмларининг йиллик унумдорлигига қараб белгиланган топшириқларнинг экскаваторлар бўйича 2 процент, бульдозерлар бўйича 2 процент, скреперлар бўйича 0.5 процент ошириб бажарилишига эришиш.

13. Ишлаб чиқаришга кам деганда йилига шартли тарзда 10 минг сўм фойда берадиган 70 рационализаторлик таклифини жорий этиш.

«УЗГЛАВВОДСТРОЙ» БУЙИЧА

1. Йиллик планларни муддатидан илгари бажариш:

қурилиш-монтаж пудрат ишлари бўйича 25 декабргача бажариш;

ўз капитал маблағлари ҳисобига 20 декабрга бажариш;

саноат корхоналари ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича 25 декабрга бажариш;

ўз автотранспортлари билан юк ташишни 20 декабргача бажариш;

ишчилар таъминоти бўлими бўйича товар оборотини 27 декабрга бажариш;

ўзлари бириктирилган қурилишлар бўйича асосий фондларни 20 декабргача ишга тушириш;

2. Бу йил планга қўшимча қуйидаги ишлар бажарилади:

пудрат қурилиш-монтаж ишлари 1,500 минг сўмлик;

200 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш;

ўз ихтиёрларидаги автотранспорт билан 300 минг тонна ҳажмда юк ташиш;

бинокорларга 200 минг сўмлик озиқ-овқат ва саноат маҳсулотлари сотиш, шу жумладан умумий овқатланиш бўйича планга қўшимча ўз маҳсулотларидан 25 минг сўмлик сотиш.

3. Қурилиш ва уй-жой майдонларини фойдаланишга топшириш планини 20 декабрга бажариш.

4. Янги суғориладиган ерларда комплекс ирригация-мелиорация тайёргарлигини 25 декабрга бажариш.

5. Сувнинг шимилиб кетиши ва ер ости сувларининг кўтарилишини тугатиш мақсадида 1968 йилда 50 километр масофадаги магистрал ва бошқа каналларни бетонлаштириш.

6. 1968 йилда қуйидагиларни бажаришга имкон берадиган қурилиш-монтаж ишларини амалга ошириш:

40 минг гектар майдонда ер ости сувларини қочириш;

12,2 минг гектар майдонда зовур қазиш;

Андижон областидаги каналнинг чап соҳили зонасида 6 минг гектар суғориш ишларини яхшилаш.

7. Асосий ишлаб чиқариш фондларидан фойдаланишни ўртача 1967 йилдагига қараганда қуйидаги миқдорда кўпайтириш:

қурилишда 2 процент,

саноатда 2 процент,

транспортда 3 процент.

8. «Узглавводстрой» бўйича бутун йил давомида (амалдаги нормадан ташқари) қуйидагиларни тежаш:

цемент 0,5 процент,

металл 0,7 процент,

ёғоч 1,0 процент,

ёқилғи-мойлаш материаллари 1,5 процент.

9. Қурилиш сифатини, техника даражасини ва маданиятини кўтариш, ана шу ҳисобга барча объектларнинг камида 65 процентини «яхши» ва «аъло» баҳоларда фойдаланишга топширишни таъминлаш.

10. Ишни ташкил этишни такомиллаштириш ва илғор усулларни жорий этиш ҳисобига меҳнат унумдорлигини ошириш:

пландагига қараганда қурилишда 0,3 процент;

пландагига қараганда саноатда 0,7 процент, кўп;

11. Ер қазишда фойдаланиладиган механизмларнинг қуввати бўйича йиллик топшириқни ортиги билан бажаришни таъминлаш;

экскаваторлар бўйича 2 процент;

бульдозерлар бўйича 2 процент;

скреперлар бўйича 1 процент.

12. Барча моддий-техника ресурсларидан рационал фойдаланиш ҳисобига, тежамкорлик йўли билан, шунингдек, рационализаторлик таклифларидан келадиган иқтисодий самара ҳисобига қурилиш-монтаж ишлари, товар маҳсулоти ва автотранспорт билан юк ташиш таннархини белгилангач топшириқдагига қараганда ўртача 0,2 процент арзонлаштириш.

13. Йилига 300 минг сўм миқдорида тежам берадиган камида 250 рационализаторлик таклифларини ишлаб чиқаришга жорий этиш.

14. Ишлаб чиқаришда 160 янги малакали ишчи тайёрлаш ҳамда 1000 кишининг малакасини ошириш.

15. 1968 йилда энг муҳим бўлган объектларни қуйидаги муддатларда қўриб тамомлаш ва фойдаланишга топшириш:

— Шеробод каналининг чап тармоғини 25 декабрга;

— Сурхондарё областидаги оқова трактини 20 декабрга;

— Марказий Фарғона каналининг биринчи навбатини, июнь ойида сув берадиган қилиб, қурилиш ишларини 25 декабрга бажариш;

— Абдусамад насос станциясини июнь ойида;

— Наманган областидаги Маданият насос станциясининг сўл қирғоқ каналини 20 декабрга;

— Сирдарё областидаги «Сирдарё» совхозининг насос станциясини май ойида;

— Хоразм областидаги Туямўйин каналининг биринчи навбатига сув беришни апрель ойида ва қурилиш ишларини 20 декабрда;

— Пачкамар сув омборининг иккинчи навбат қурилишини 5 декабрга;

— «Қизил Октябрь» станциясидаги темир-бетон буюмлари заводининг иккинчи навбатини 20 декабрга;

— Норуда қурилиш материаллари ишлаб чиқариш бўйича қувватларни Сурхондарё областида 1 апрелга, Қашқадарё областида 1 июлга; Андижон областидаги Норин дарёсида 1 ноябрга;

— «Октябрь 46 йиллиги», Ал-Хоразмий, «Янгиобод» «Сирдарё», Фрунзе, «Қизилравот» шоликорлик совхозларида суғориладиган янги ерларнинг 400 гектарини экиш мавсуми бошлангунча, қолган майдонларни (планда кўзда тутилгани) 25 декабрга;

«УЗБЕКГИДРОЭНЕРГОСТРОЙ» ТРЕСТИ БУЙИЧА

1. Қурилиш-монтаж ишлари йиллик планини Энергетиклар куни — 22 декабрга, 10 ойлик планни 27 октябрга бажариш.

2. Меҳнатни ташкил этишни такомиллаштириш асосида ва бошқарувнинг янги усулларини жорий этиш йўли билан меҳнат унумдорлигини планда белгиланганига қараганда 1 процент кўтариш.

3. Трестдаги барча звеноларнинг рентабель ишлашига эришиш ва қурилиш-монтаж ишларида таннархни планда кўзда тутилганига қараганда 0,1 процент камайтириш.

4. Саноат объектларини муддатидан илгари қуйидаги муддатларда ишга туширишни таъминлаш: Тошкент ГРЭС қурилишидаги 160 минг киловатт қувватли 8- блокни 25 сентябрга, Тахиатош ГРЭСида соатига 220 тонна буғ берадиган 7- буғ қозонини 27 июнга, соатига 220 тонна буғ бериш қувватига эга бўлган 8- буғ қозонини 25 декабрга, 100 минг киловатт қувватли 6- турбинани 25 декабрга.

«Энергосантехмонтаж» бўйича Тошкент шаҳрида белгиланган мавсумда 9 километр иссиқлик трассасини фойдаланишга топшириш.

5. 29 минг квадрат метр уй-жой майдонини 22 декабрда фойдаланишга топширишга эришиш.

«УЗКОЛХОЗСТРОЙ» БУЙИЧА

1. Қурилиш-монтаж ишлари йиллик планини 25 декабрга бажариш ва планга қўшимча 4 минг квадрат метр уй-жой ҳамда 2 минг ўқувчига мўлжалланган мактабларни фойдаланишга топшириш.

2. Йил охиригача планга қўшимча равишда 1,8 миллион сўмлик ҳажмида қурилиш-монтаж ишларини бажариш.

3. Ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва технологияни янада такомиллаштириш, механизациялаш ва меҳнатни илмий асосда ташкил этиш, новаторлар ва илғорлар тажрибасини жорий этиш ҳисобига меҳнат унумдорлигини 1967 йилдагига қараганда 6 процент кўтариш.

4. Қурилиш-монтаж ишлари, тайёрланаётган буюмлар ва материаллар сифатини яхшилашга, объектларни фақат «яхши» ва «аъло» баҳолар билан фойдаланишга топширишга эришиш.

5. Асосий фондлар, оборот маблағлардан рационал фойдаланиш, ноўрин сарф-харажатларни қисқартириш ва бракни йўқотиш, хўжалик ҳисоби принципларини жорий этиш ҳисобига рентабелликни қурилишда 15 процент ва саноат корхоналари ишлаб чиқаришида 5 процент ошириш.

Қурилиш-монтаж ишлари таннархини сметадагига нисбатан 5,5 процент камайтириш.

6. Бригада, курслар ва индивидуал ўқитиш усули билан 2 минг малакали ишчи тайёрлаш.

7. Ишлаб чиқаришга 96 минг сўм шартли тежам берадиган рационализаторлик таклифларини жорий этиш.

«СРЕДАЗЭЛЕКТРОСЕТЬСТРОЙ» ТРЕСТИ БУЙИЧА

1. Қурилиш-монтаж ишлари йиллик планини Энергетиклар куни — 1968 йил 22 декабрга бажариш.

2. Йиллик планга қўшимча равишда 500 тонна металл конструкциялар тайёрлаш ва қуйидаги объектларни муддатидан бир квартал олдин фойдаланишга топшириш:

а) 55 километр узунликдаги Тошкент ГРЭСи — Қўйлик 220 киловольтли электр узатиш линиясини 1968 йил учинчи кварталида.

б) 71 километр узунликдаги Нурота 35 киловольтли электр узатиш линиясини иккинчи кварталда.

Навоий — Қарши 220 киловольтли электр узатиш линиясида қўшимча равишда 120 минг сўмлик ҳажмда қурилиш-монтаж ишларини адо этиш.

3. Комплекс механизация ва меҳнатни ташкил қилишнинг илғор усулларини жорий этиш асосида меҳнат унумдорлигини 5 процент кўтариш; қурилиш-монтаж ишлари таннархини пландагига қараганда 0,2 процент арзонлаштириш.

4. Рационализаторлик таклифларини жорий қилиш ҳисобига 150 минг сўм йиллик шартли тежам кўриш.

ЎЗБЕКИСТОН ССР БИНОКОРЛИК МАТЕРИАЛЛАРИ САНОАТИ МИНИСТРЛИГИ БУЙИЧА

1. Йиллик ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ва маҳсулот сотиш планини 29 декабрга бажариш ҳамда планга қўшимча равишда 500 минг сўмлик материал ва буюмлар бериш.

2. Маҳсулот таннархини арзонлаштириш, маҳсулот сотишни кўпайтириш ҳисобига йил охиригача планга қўшимча 100 минг сўм фойда олиш. Меҳнат унумдорлигини 6 процент кўтариш.

3. Қурилиш-монтаж ишлари йиллик планини хўжалик усулида бажариш бўйича 28 декабрга бажариш.

4. Йил охиригача 29 минг квадрат метр уй-жой майдонлари, Оҳангарон посёлкасида 280 ўринли болалар комбинатини ва Қувасой шаҳрида 600 ўринли техника билим юртини қуриб фойдаланишга топшириш.

5. Янги техника ва технология бўйича қуйидаги асосий тадбирларни амалга ошириш:

— республикадаги 13 та ғишт тайёрлаш корхонасида қуритиш вагонеткаларига ғишт қуритадиган автомат-укладчиклар ўрнатиш ва уларни ўзлаштириш;

— 8 та ғишт заводида ғишт тахлашнинг айланма печларда пакет системасини механизациялашган усулда туширишни жорий этиш;

— Оҳангарон, Қувасой ва Бекобод цемент комбинатларида футеровка ишларини контроль қилишда изотоп установкаларни ўрнатиш ва ўзлаштириш, клинкер куйдириш жараёнларини автоматлаштириш, диспетчерлик ва саноат телевидениесидан фойдаланиш.

6. Йил охиригача планга қўшимча қуйидагилар ишлаб чиқарилади:

10 минг тонна цемент;

8 миллион дона ғишт,

12 минг тонна оҳак,

4 шартли километр асбоцемент қувурлар,

10 минг квадрат метр девор ўрнида қўлланиладиган гипс плиталар,

1000 дона чўян ванна,

1600 дона пўлат раковина,

1500 дона пўлат ювиниш ускунаси,

200 дона болалар ваннаси.

7. Йил охиригача поливинилхлорид линолеум (у иссиқлик ва товуш ўтказмайди), пардозбоп ялтироқ ғишт, ангибир ва торкретир ғиштлар ишлаб чиқаришни ўзлаштириш.

8. Йилига 470 минг сўмлик иқтисодий самара берадиган 700 рационализаторлик таклифини жорий этиш.

9. Асосий касбларга 840 кишини ўргатиш, 2400 ишчи ва 445 инженер-техник ходимнинг малакасини ошириш.

«СРЕДАЗИРСОВХОЗСТРОЙ» БУЙИЧА

1. «Голодностепстрой», «Каршистрой» ва «Каракалпакирсовхозстрой» бўйича пудрат ишлари планини 25 декабрда бажариш.

2. 22 минг гектар янги ўзлаштириладиган ерларни, шу жумладан, «Голодностепстрой» бўйича 17 минг гектар, «Каракалпакирсовхозстрой» бўйича 5 минг гектар ерни ирригация жиҳатидан тайёрлаб фойдаланишга топшириш.

3. 1500 километр узунликдаги ёпиқ дренаж қуриб 25 декабргача ишга солиш.

4. Қурилишда меҳнат унумдорлигини 0,5 процент кўтариш ҳамда қурилиш-монтаж ишлари таннархини планда кўрсатилганига нисбатан 0.1 процент арзонлаштириш.

5. Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш йиллик планини 25 декабргача бажариш, пландан ташқари 100 минг сўмлик қўшимча маҳсулот тайёрлаш.

6. 217 минг квадрат метр уй-жой майдонини, шу жумладан, Тошкент шаҳрида 7 минг квадрат метр уй-жойни белгиланган муддатдан бир ой илгари қуриб битказиш.

7. Мактабгача болалар муассасаларини (улар 2000 болага мўлжалланган) 25 декабргача қуриб битказиш.

8. 7 ноябрга қадар 800 ўринга мўлжалланган 2 клуб қуриш.

9. Ер қазиш ишларида комплекс механизация даражасини 99 процентга, монтаж ишларида 94 процентга, бетон ишларида 96 процентга ва ортиш-тушириш ишларида 95 процентга етказиш.

ЛОЙИҲА ТАШКИЛОТЛАРИ БУЙИЧА

1. Лойиҳа-қидирув ишлари бўйича йиллик планни 1968 йилнинг 25 декабрига қадар бажариш.

2. 1969 йилда қуриладиган объектлар учун хомаки техника ҳужжатларини 1968 йилнинг 1 сентябригача тайёрлаб бериш.

3. Ҳисоб-китоб ва графика ишларини механизациялаш, лойиҳа ҳужжатларидан нусха кўтаришнинг унумлироқ усулларини қўллаб, меҳнат унумдорлигини планда кўрсатилганига нисбатан 0,7 процент ошириш.

4. Лойиҳа-қидирув ишлари таннархини планда белгиланганига нисбатан 0.3 процент арзонлаштириш.

5. Лойиҳаларга янги техникани, ишлаб чиқаришни комплекс автоматлаш ва механизациялаш воситаларини, янги, иқтисодий жиҳатдан самарали қурилиш конструкциялари ва материалларини жорий этиб. 1968 йилда ишлаб чиқилаётган лойиҳаларнинг иқтисодий самарасини 5 миллион сўмга ошириш. Тайёрланаётган лойиҳа-смета ҳужжатларининг сифатини кўтариш.

6. Типовой ва қайта қўлланилаётган лойиҳалардан фойдаланишни янги саноат корхоналари қурилишини лойиҳалаштиришда 60 процентгача ошириш.

7. Лойиҳа институтлари ходимлари малакасини ошириш мақсадида ҳамма техника ходимларини техникавий ўқувга жалб этиш. Махсус таълим олмаган лойиҳачиларнинг кам деганда 20 процентини сиртдан ва кечқурун таълим берадиган ўрта ва олий ўқув юртларига кириб ўқишини таъминлаш.

8. Планда белгиланган муддатдан 10 кун илгари 1968 йилга мўлжалланган илмий ишлар планини маромига етказиш ва уларни амалда қўллаш учун топшириш.

* * *

Коммунистик партия ва Совет давлатининг асосчиси, бутун дунё меҳнаткашларининг доҳийси ва устози В. И. Ленин туғилган куннинг қутлуғ 100 йиллигини муносиб нишонлашга аҳд қилган Ўзбекистон меҳнаткашлари социалистик мусобақани тобора қизитиб, 1968 йилда ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини бекаму-кўст бажариш учун бутун куч-ғайратларини сарфлайдилар ҳамда республика социалистик экономикасини ривожлантириш суръатларини янада жадаллаштирадилар ва шу тариқа мамлакатимизда коммунизм қурилиши ишига муносиб ҳисса қўшадилар.

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАР ЎЗБЕКИСТОН ССР САНОАТ, ҚУРИЛИШ, ТРАНСПОРТ ВА АЛОҚА КОРХОНАЛАРИ ҲАМДА ТАШКИЛОТЛАРИ МЕҲНАТКАШЛАРИ КОЛЛЕКТИВЛАРИНИНГ ЙИҒИЛИШЛАРИДА МУҲОКАМА ҚИЛИНГАН ВА ҚАБУЛ ЭТИЛГАН.

ВАТАН, БАХТ КУЙЧИСИ

КОЛХОЗДА ҲАМИД ОЛИМЖОНГА ҲАЙКАЛ ЎРНАТИЛДИ

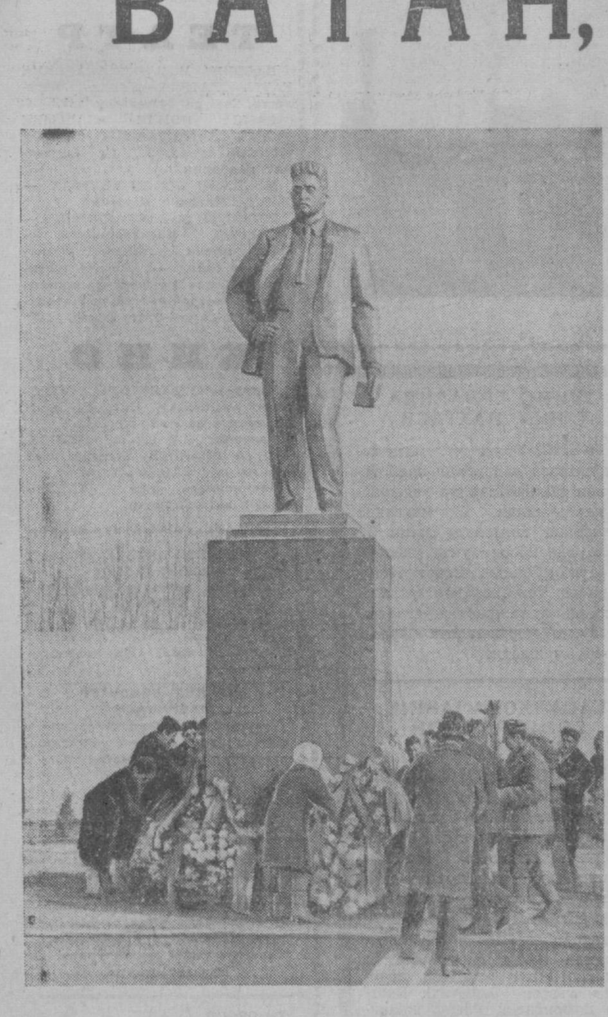

Суратда: шоир Ҳамид Олимжонга ўрнатилган ҳайкал.

А. Абаляи фотоси.

Репортажимизни колхоз раиси Ҳасанбой Эргашевнинг шоирга ўрнатилган ҳайкални очилишига бағишланган тантанали митингдаги нутқининг қуйидаги жумлалари билан бошлашни лозим топдик:

— Колхозимиз ҳаётида жуда кўп қувончли воқеалар бўлади. План тўлади қувонамиз, мажбурият ошириб бажарилади бола-чақамиз билан севинамиз, тўй-томошалар бўлади, ҳамма ўйнаб кулади. Байрамлар шодухуррамлик билан нишонланади.

Мана, бугун қишлоғимизда яна бир тантана. Унинг табаррук номи билан аталувчи колхозимизда Ватан, бахт куйчиси Ҳамид Олимжонга ўрнатилган ҳайкалнинг очилиш тантанаси. Бу воқеа ҳам қишлоғимиз ҳаётидаги энг қувончли воқеалардандир.

Худди шундай, бугунги қувонч қишлоқ кўчаларида барқ уриб турарди. Ёшлар, кексалар ясан-тусан кўчаларда ўйнаб-кулиб қишлоқ маркази томон келадилар. Бу ерда ўзбек совет адабиётининг оташин куйчиси Ҳамид Олимжонга ўрнатилган ҳайкалнинг очилиш маросими бўлади. Одамлар шоирнинг китоблари сотилаётган жойда кўп тўпланишган. Ҳар ким ўзининг севимли шоири Ҳамид Олимжоннинг китобалрини сотиб олишга ошиқади.

Ҳайкал ўрнатилган майдон олди ва атрофи гулзор. Ҳайкал рўпарасидаги цемент ҳовузнинг ҳаво ранг сувида ҳайкал тагига қўйилган гулчамбарлар акси кўриниб турибди.

Ҳамма тўпланган. Бу ерга Тошкентдан, Самарқанддан, Жиззахдан меҳмонлар келишган. Колхоз қишлоғининг кишилари ва Оққўрғон районидаги бўлак хўжаликларнинг аъзолари ҳам шу ерда. Шоирга ўрнатилган ҳайкалнинг очилишига бағишланган митингни колхоз раиси Ҳасанбой Эргашев очади. У ҳайкал устидаги оқ чойшабни туширишни атоқли ўзбек совет шоири Миртемир ва Ҳамид Олимжон номли колхознинг кекса аъзоси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Раим ота Анорқуловлардан сўрайди. Чойшаб аста-секин туширилади. Шоирнинг поёнсиз водийларга боқиб турган сиймоси намоён бўлади. Ҳайкални Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби рассом-архитектор Э. М. Барглай, архитектор, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор С. Р. Одилов, лойиҳаси бўйича ҳайкалтарош М. А. Шмаков раҳбарлигида қурилди. Ҳайкал қўйилган жой қишлоқ меҳнаткашларининг ҳақиқий оромбахш, зиёратгоҳ жойларига айланган.

Митингда Раим ота Анорқулов ҳаяжонли гапиради. У Ҳамид Олимжон номли колхоз қишлоғи кейинги йилларда жуда чиройли бўлиб ўзгариб кетганлигини, янги-янги уйлар қурилганлиги ва кўчалар асфальт қилинганлигини хурсандчилик билан айтади.

— Буларнинг ҳаммаси,—дейди кекса пахтакор,— деҳқончиликдан катта даромад олаётганлигимиз натижасидир. Биз шоиримизнинг ҳурматини ҳамма вақт баланд сақлаймиз ва унинг номи билан аталувчи колхозимизни доимо илғорлар сафида бўлиш учун курашамиз.

Шундан кейин Ўзбекистон ССР ёзувчилар союзининг раиси Комил Яшин сўзлади. Ўзбекистон халқ шоираси Зулфия минбарга чиқади. У ўзининг янги шеърини ўқиб беради.

Митингда сўзга чиққан қишлоқдаги Ҳамид Олимжон номли мактабнинг 9-синф ўқувчиси Мамлакат Юсупова, шоир Мирмуҳсинлар ҳам шоирнинг шеърларидан намуналар ўқиб берадилар.

Самарқанд Давлат университетининг ректори В. Абдуллаев ҳаяжонли нутқ сўзлайди. У Ҳамид Олимжон ўрта ва олий маълумот олган қўҳна ва ҳамиша навқирон Самарқанд шаҳри меҳнаткашлари номидан ҳайкал ўрнатилишини табриклайди ва бунинг учун Ҳамид Олимжон номли колхоз правлениеси, партия ташкилотига, барча аъзоларига самарқандликлар миннатдорчилигини билдиради.

Митинг қатнашчилари Ҳамид Олимжон туғилиб ўсган Жиззах шаҳри меҳнаткашларининг вакили Назир Баракаевнинг сўзларини қарсаклар билан кутиб оладилар.

Оққўрғон район партия комитетининг секретари М. Раимқулов ҳам сўзлаб, оққўрғонликлар Ҳамид Олимжоннинг порлоқ хотирасини абадий сақлайдилар, деб айтади.

Шоир Ҳамид Ғулом ҳайкалнинг очилишига бағишланган қуйидаги шеърини ўқиб берди:

Чироқни бир киши ёқади.
Бироқ
Минг дилга нур сочади чироқ.
Шеър ҳам худди шундай.
Шеър ҳам
Бир юракнинг ўтли нидоси.
Худди чироқ каби у кўркам,
Чироқ каби саҳий зиёси.
Ёки, дарахт,
мевали дарахт,
Бир кишининг қўли экади.
Ҳосилига эса, ҳамма вақт
Бутун элнинг оғзи тегади.
Шеър ҳам шундай,
ширин-шарбатдай
Чеҳраларни гулгун қилади.
Аччиқлиги эса, лаънатдай,
Ёв бағрини кукун қилади.
Шеър фарзанддир,
шоир—отахон,
Уни узган камар-пуштидан
Шеърхонанинг,
севимли ўғлон
Остонасин олтин ғиштидан —
Ҳатлатдию:..
Улуғ Ватанга
Фарзанд бўлиб қолади энди.
Шеър аскардай кирмишдир
жангга,
Шеър душманни аскардай енгди.
Аскар—шоир қилди жон фидо.
Бахтимизга, ижоди қолди.
Камарбаста бўлиб доимо
Ўзидай мард авлоди қолди.
Ва бу ҳайкал...
Ундан бир мактуб
Ва бир шеърдай янграб туради:
«Деразамнинг тагида бир туп
Ўрик оппоқ бўлиб гуллади...»
У боқади далага, тоққа,
Ўзи яёв кезган диёрга.
У ўхшайди мангу чироққа
Ва яшнаган мангу баҳорга.
Чироқни бир киши ёқади.
Бироқ
Минг дилга нур сочади чироқ...

Митингда Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари Р. Н. Нишонов, Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. А. Абдураззоқов. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари С. О. Азимов, область партия комитетининг секретари Ҳ. Р. Мусахонова ўртоқлар қатнашдилар.

Митинг тугагандан кейин Ўзбекистон ССР ёзувчилар Союзи ва бошқа ташкилотлар ҳайкал ёнига гулчамбарлар қўйдилар.

Китоб сиҳат-саломатлик ва узоқ умр кўриш хизматида

Республика илмий медицина кутубхонаси китоб пропагандасини яхши йўлга қўйганлиги учун бутуниттифоқ кўригида биринчи даражали дипломни олишга сазовор бўлди.

— Бизнинг кутубхонамиз, — дейди унинг директори К. К. Шабанова, — китобхонлар билан алоқа боғлашнинг хилма-хил формаларидан фойдаланмоқда. Тошкентнинг бир ўзидагина қирқта кўчма кутубхонача ишлаб турибди. Қишлоқ медикларидан 1,5 мингга яқин кишига сиртқи абонемент бўйича хизмат кўрсатилмоқда. Олий ўқув юртларида, махсус ўқув юртларида кутубхонанинг ўн филиали бор. Даволаш муассасаларида китоб бериш курслари очилди.

Китобхонларга ёрдам тариқасида информация бюллетенлари, врачлар учун тавсия этиладиган адабиёт рўйхатлари чиқарилмоқда, медицинанинг энг муҳим масалаларига доир библиографик тўплам ва кўрсаткичлар тузилмоқда. Мамлакатимизда ва чет элларда нашр этилаётган китобларнинг обзорлари мунтазам суратда ўтказиб турилади.

Ўзбекистонда жами 120 дан ортиқ медицина кутубхонаси бор. Уларнинг китоб фонди икки миллион томдан ортиқдир. (ЎзТАГ).

ПРОПАГАНДИСТЛАРНИНГ ДОИМИЙ СЕМИНАРИ

Оржоникидзе район партия комитети коммунистларнинг сиёсий ва иқтисодий билим асосларини пухта эгаллашларига катта эътибор бермоқда. Бу ерда 29 кишидан иборат пропагандистларнинг штатсиз методик совети тузилган бўлиб, унга иқтисод фанлари кандидати ўртоқ С. Қориев раислик қилаяпти. Совет қисқа муддат ичида бир қанча муҳим масалаларни амалга оширди. Оржоникидзе ва Бўстонлиқ зоналарида пропагандистларнинг малакасини ошириш юзасидан семинар машғулотлари ўтказилди.

Семинарлардан бирида район партия комитетининг иккинчи секретари В. А. Чернов «Ўтган қишлоқ хўжалик йилининг якунлари ва навбатдаги вазифалар», район «Билим» жамиятининг лектори Р. Ёқубов халқаро аҳвол тўғрисида, 6-мактаб ўқитувчиси Т. Умаров «Янги типдаги марксистик партия» деган темаларда доклад қилдилар.

Семинарга таклиф қилинган Тошкент педагогика институтининг ўқитувчиси Н. И. Любинцева, қишлоқ хўжалиги институтининг ўқитувчилари. А. Норимов ва И. Каримов ўртоқлар ҳам пропагандистлар билан қизиқарли савол-жавоб ўтказдилар.

Навбатдаги семинар ҳам мароқли бўлди. Бунда Тошкент шаҳар партия комитети ва область партия комитети сиёсий маориф уйи раисининг ўринбосари И. Бобохонов «Пропагандист — тарбиячи ва ташкилотчи», область партия комитети лекторлар группасининг бошлиғи Т. Салоҳиддинов халқаро темада, район партия комитети сиёсий оқартув советининг аъзоси К. Киося ва бошқа ўртоқлар пратия тарихига оид докладлар қилдилар.

Р. УБАЙДУЛЛАЕВ.

ҚУДДУС МУҲАММАДИЙ

Бугун 23 январь куни республика жамоатчилиги ўзбек совет болалар адабиётининг атоқли намояндаси шоир Қуддус Муҳаммадийнинг 60 йиллик юбилейини нишонлайди.

Қуддус Муҳаммадий — ўзбек болалар адабиётининг юксалишига катта ҳисса қўшиб келаётган шоирлардан бири. У ўзининг болаларга аталган чуқур мазмунли, бадиий баркамол асарлари билан халқимизнинг катта ҳурматини қозонди.

Қуддус Муҳаммадий 1907 йилда Тошкентнинг ҳозирги Октябрь районига қарашли Чувалачи маҳалласида, деҳқон оиласида туғилди. Етимликда ўсиб, интернатда тарбияланган Қуддус 1930 йилда мактабни тамомлайди, В. И. Ленин номидаги Ўрта Осиё Давлат университетининг биология факультетига ўқишга киради. Қуддус Муҳаммадий университетда ўқиш билан биргаликда Тошкентдаги Улуғбек номли мактабда ботаникадан дарс ҳам беради.

Қ. Муҳаммадий 1928 йилдан шеър ёза бошлайди. Унинг «Тонг ўйини», «Ёш ленинчи», «Паранжи» номли дастлабки шеърлари «Шарқ ҳақиқати» газетасида, «Селекция станцияси» номли шеъри «Ер юзи» журналида босилади. «Аҳмаджон билан асалари» шеъри (1933 йил) «Маданий инқилоб» газетасида босилади.

1936—1937 йилларда «Сандал ва печка», «Ўз-ўзини танқид» шеърларини эълон қилган шоирнинг номи болалар ўртасида танила бошлайди.

Қ. Муҳаммадий Улуғ Ватан уруши йилларида Самарқанд областининг Нурпой районида ўзбек халқининг достончиси Ислом шоир Назар ўғлининг котиби бўлиб ишлайди. Бу ажойиб халқ шоири билан ишлаш Қуддус Муҳаммадийнинг ижодий ўсишида, айниқса халқ тили бойлигини эгаллашида катта ёрдам бўлди.

Қ. Муҳаммадий Улуғ Ватан уруши йилларида совет халқининг фронтдаги қаҳрамонлиги, фронт орқасидаги фидокорона меҳнати, ғалабамизнинг муқаррарлиги ҳақида бир талай шеърлар ёзди.

Болалар ҳаёти ва психологиясини чуқур ўрганган, ижодий активлиги ўса борган шоирнинг 1946 йилда биринчи китоби — «Ўқувчига эсдалик» босилиб чиқди. 1947 йилда «Шеър ва эртаклар», «Синов», 1948 йилда «Орзу», 1949 йилда «Баҳор келди» тўпламлари нашр этилди. Булар Қ. Муҳаммадийнинг севимли болалар шоири бўлиб танилишига йўл очди.

1951 йилда ўзбек санъати ва адабиётининг Москвада бўлган декадаси муносабати билан «Қирқ ўғил-қирқ қиз» тўплами босилди. Шу йили ўзбек совет болалар адабиётини ривожлантириш соҳасидаги самарали меҳнати учун Қ. Муҳаммадий Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланди. Бу олий мукофот шоирнинг кучига-куч, ғайратига-ғайрат қўшди. 1953 йилда «Янги уй», «Биз совет болалари», 1960 йилда «Қандай бўлмоғим керак», 1961 йилда «Жуда қизиқ, жуда чиройли», 1963 йилда «Она-бола меҳри», 1964 йилда «Бола бошидан, ўғлон ёшидан», 1966 йилда «Доно бобонинг невара-чеваралари» тўпламлари босилиб чиқди. Қ. Муҳаммадийнинг қатор асарлари рус тилида Москвадаги «Детгиз» нашриётида бир неча бор босилди. Шунингдек, Қ. Муҳаммадийнинг жуда кўп шеър ва эртаклар китоби мамлакатимиздаги қардош халқлар тилларига ҳам таржима қилинди. Хуллас Қ. Муҳаммадий фақат Ўзбекистондагина эмас, балки Иттифоқимизда ҳам шуҳрат қозонган шоирлар қаторидан жой олди.

1957 йилда Қ. Муҳаммадийнинг 50 ёшга кирганлигини кенг жамоатчилик катта тантана билан нишонлади. Ўзбекистон ССР Давлат бадиий адабиёт нашриёти шоирнинг «Танланган асарлар»ини нашр этди. Шу йили шоирга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи» унвони берилди.

Ўзбек совет болалар адабиётининг пешқадам шоири, ўзининг ранг-баранг, сермазмун шеър, эртак ва поэмалари билан ёш авлодни коммунизм руҳида тарбиялашга муҳим ҳисса қўшиб келаётган Қуддус Муҳаммадий юбилейи — умумсовет болалар адабиётининг ҳам қувончли тўйидир.

ШОИР ИЖОДИДАН

ХОМ СУТ ЭМГАНМИЗ ДЕЙДИЛАР

Баъзилар ҳаётда янглишсалар
гар,
Хом сут эмганмиз,
дейишадилар,
Агар пишиқ сут ичганимизда
Хато қилмасдик дейишадилар,
Гуноҳларини оқ сутдан кўриб,
Беғубор ҳаётбахш пок сутдан
кўриб,
Унутиб меҳрибон онажонларин
Пок сут булоғи қалб
қозонларин

Юрак ўтида пиширганларин,
Жигар ўтида пиширганларин,
Ийиб жонларин ичирганларин
Йўқ ўртоқлар хом сут
эммаганмиз
Энг пишган пишиғини эмганмиз.
Хом сут эмас хом сўз
деймизда
Баъзан бизлар ўзни ғофил,
билмаймиз
Арзимизни эса сутга
тўнкаймиз.

БОШ БИЛАН ДУМ ҲАНГОМАСИ

Дум деган бир кун бошга
Тан улкани кўзи-қошга,
Бир арз азиз сиз посбонга,
Олийҳиммат меҳрибонга!
Ортда юриш тегди жонга,
Думлигимдан зерикиб кетдим,
Бир бош бўлмоқ орзу этдим.
Нима қилар бир гал мен ҳам,
Олдинда юрсам бир дам.
Ортда юрсангиз сиз ҳам.
Бош ўйланиб деган эмиш,
Думжон болам маҳол юмуш,
Бу бўлмагур тескари иш.
Майли эди олда юрсанг,
Кошки эди йўлни кўрсанг.
Тинглай олсанг, ўйлай олсанг.
Оламни бўйлай олсанг.
Ҳозир шундай куч йўқ сенда,
Ёлғиз битта думсан-да,
На кўзинг бор, на қулоқ,
Бош бўлмоқлик мушкил чироқ,
Бўлмаса жоним билан.
То танда борим билан.
Талабинг бош устида,
Кўз, кипригим қош устига.
Дум қайсарлик қилиб шу кун,
Бош сўзига кирмай тушкур
Гажак бўлиб туриб опти.
Бошни сургаб юриб қопти.
Ниҳоят йўл тополмай,
Бир манзилга етолмай,
Йўл-йўлакай қоқилиб,
Неча-неча йиқилиб,
Охири қулаганмиш,
Ағдарилиб сулайганмиш.
Аъзо-бадан дабдала,
Нима бўлди, небало.
Не офатга йўлиқдик,
Эй бош қайдасан, ўлдик.
Деб аъзолар хафақон,
Қақшар тана ҳамма жон.
Ҳатто думнинг ўзи ҳам
Озор чекиб бўйни ҳам.
Ерга қараб қолганмиш,
Қаддини тиклолмаганмиш.
Ҳануз ҳам ерга боқар,
Энди бошга қулоқ қоқар,
Қиссадан-ҳисса мана,
Ҳар ерда бор бош, дум, тана.
Бош деганим — ота-она,
Дум деганим билсанг бола.
Ота сўзин қилмаса,
Она сўзин қилмаса,
Катта сўзин билмаса,
Кўзи очиқ кўрмаса.
Ҳангомани қилсам якун,
Думга ўхшаш ҳоли забун.

БИЗ ТОПШИРГАН ТЕМИР-ТЕРСАКЛАРГА НЕ БУЛДИЙКИН?

Катта заводга кетган,
Домнада эриб кетган.
Ҳаммасига жон кирган
Қора мойдан қон кирган.
Боши қулоқ, кўз битган,
Ваґ-ваґ товуш, сўз битган.
Ду-ду-дудлаб қичқирар,
Мартен печдек пишқирар.
Биттаси зўр трактор,
Полвон автомат мотор.
Биттаси Чайка ялт-юлт,
Биттаси «ТУ» самолёт,
Бири перо ингичка,
Ҳаммаси кирган кучга.
Бири заводда ишлар,
Бири колхозда кишнар.
Бири қурар иморат,
Иморатга темир қомат.
Таниб бўлмас ҳеч бирин,
Ҳаммаси топган ўрин.
Кўпи газ печь қурувчи
Пучга чиқмай ҳеч бири,
Темир ариқ газ булоққа,
Борибди Урал тоққа.
Дўстлик қувур ном олиб,
Жаҳонга довруқ солиб,
Ракета бўлган эмиш,
Ойимўмага қўнган эмиш.
Йўлдош бўлиб олганмиш.
Темир ҳақида қўшиқ,
Эшитдим жуда қизиқ,
Ўша бизнинг темир-терсак,
Ҳаммасин бориб кўрсак,
Тағин нима иш қилар
Кўрсамиз қизиқ бўлар.

ЭСПЕРАНТО — ОММАБОП ТИЛ

Бир неча йил муқаддам пойтахтимиздаги Олимлар уйи қошида эсперанто тилини ўрганувчилар тўгараги ташкил қилинган эди. Бу тил Европадаги мавжуд ҳамма тилларнинг умумлашмаси сифатида польшалик доктор Заменгофгом томонидан бунёд қилинган эди. Кўп ўтмай эсперанто тили мамлакатимизда ва кўпгина қардош социалистик мамлакатларда катта қизиқиш уйғотди. Ҳақиқатан ҳам бу енгил, чиройлик ва содда тилда ҳар турли миллат вакиллари бемалол гаплаша олишлари мумкин.

Олимлар уйида ташкил этилган бу тўгаракда эндиликда кўплаб ёшларимиз эсперанто тилини зўр қизиқиш билан ўрганишмоқда. Бу тил республикамизда кенг тарқалиб бормоқда. Тошкентда эсперанто тилини ўрганаётганлар Рига ва Будапештда бўлиб ўтган эсперантлар съездига таклиф қилинган эди. Шунингдек, чет эллар билан алоқа қилиш Ўзбекистон жамияти томонидан пойтахтимизга қардош социалистик мамлакатларда эсперанто тилини ўрганаётганлар таклиф қилинди. Польша, Венгрия, Германия Демократик Республикасидан келган юзлаб меҳмонлар Ўзбекистоннинг турли шаҳар ва қишлоқларида бўлишиб, ўзбек халқининг ҳаёти билан яқиндан танишдилар.

Яқинда чет эл ва ўзбек эсперантларининг слёти бўлиб ўтади. Бу слёт аҳоли ўртасида эсперанто тилини оммалаштириш ва уни ривожлантиришга катта ҳисса қўшади. Социалистик мамлакатлар халқлари ўртасидаги маданий алоқани янада жипслаштиришда ҳам бу оммабоп тилнинг таъсири каттадир.

В. ЧЕРНЯВСКИЙ,
эсперанто тўгарагининг аъзоси.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

БОЛАЛАРНИНГ ҚУВНОҚ КУЙЧИСИ

Қуддус Муҳаммадий ўзбек совет болалар адабиётининг йирик вакили, бахтли болаларимизнинг севикли шоиридир. У ўз ижодий фаолиятини ёшлар поэзиясининг равнақига бағишлаган. Шоирнинг шеърлари ёшларни меҳнатсеварлик, дўстлик, ватанпарварлик, камтарлик, одоб ва ахлоқ руҳида тарбиялашга қаратилган. Шоирнинг «Ўқувчига эсдалик», «Мақтаб», «Печка бобо пенсионер», «Тинчлик — ободлик», «Йигитча билан чигитча» каби қатор шеърлари мактабларимизда ўқиш китоблари дан ўрин олган. Болаларимиз Қуддус Муҳаммадий асарларини севиб ўқийдилар, ёддан декламация ва қўшиқ қилиб айтадилар.

Кейинги йилларда нашр этилган «Жуда қизиқ, жуда чиройли», «Эркинжоннинг ўйлари», «Доно бобонинг невара-чеваралари» сингари бир қатор шеърий тўпламларида болалар руҳини яхши билган шоир содда, равон, ўйноқи ва жарангдор мисралар орқали ёшларнинг ўй-кечирмаларини, ҳис-туйғуларини ва орзу-интилишларини ёрқин ифодалаб беради.

Замонамиз эркатойларининг қувноқ ва ҳамиша навқирон куйчиси Қуддус Муҳаммадий 60 ёшга тўлди.

Биз, Янгийўл районидаги 20-Куйбишев номли мактаб коллективи ва барча ўқувчилари шоирга узоқ умр ва янада ижодий муваффақиятлар тилаймиз. Ундан янги асарлар кутамиз.

О. РАСУЛЕВ,
Янгийўл районидаги 20-мактаб ўқитувчиси.

ТЎЙИ МУБОРАК!

БОЛАЛАР ёзувчилари бошқа ёзувчилардан кескин фарқ қиладилар. Уларнинг энг талантлилари эса болалар ёзувчилари орасида ҳам алоҳида ажралиб туради. Қуддус Муҳаммадий ана шундайлардан.

Унинг ажралиб туриши, адабий маҳоратидан ташқари, психология, педагогика, табиёт фанларини, болалар дунёсини яхши билишидагина эмас. Гап шундаки, Қуддус Муҳаммадий болаларга адабиёт яратишни умрининг бирдан-бир мақсади қилиб олган. Кўп ёзувчилар болалар учун ҳар замонда, иш орасида, ҳатто йўл-йўлакай ҳам ёзадилар, буни ўзларининг иккинчи даражали ишлари деб биладилар (очиғи, бу хато каминангиздан ҳам ўтган). Аммо Қуддус Муҳаммадий ўзининг бутун фаолиятини болалар учун ёзиш мақсадига бўйсундирган: ботаникани ўрганадими, фантастикани ўқийдими, муаллимлик қиладими, пионерлар уйида тўгарак ишини бошқарадими, бахшилар билан бирга яшаб фольклор муъжизаларини ўрганадими-ҳаммасини бир мақсадда, яъни болаларга ёзадиган китобларининг табиий, таъсирли, ишонарли чиқиши учун қилади.

Олтмиш яшар бу болажон бобо табиат манзараларига, қушлар ҳаётига, болалар чеҳрасига қараб боладек қувона билади, айни замонда бола қўнглининг мураккаб жилваларини донишмандлик билан таҳлил этади. Унинг шеърида темирлар жаранглаб сўзлашади, ипак қуртлари меҳнатга бел боғлайди, ҳарфлар ўйинга тушади, боболар қуёш билан суҳбат қуради, гуллар кўз ёш тўкади... Бу ажойиб эртак дунёси. Шу билан бирга, у синчков бола зеҳнининг реал тасаввурларини, психологияси ва ҳиссиётини акс эттиради, унга актив ижтимоий таъсир кўрсатади, тарбиялайди. Қуддус Муҳаммадий бола ҳиссиётининг нав-ниҳолдек нозиклигини, тасаввури содда, қизиқишлари эса чексизлигини ҳисобга олиб, болалар шеъриятига янги приёмлар, янги жанрлар киргизди. Унинг «Танча билан печка», «Қўнғизой билан Сичқонбой» сингари достонлари бошқа адабиётларда ҳам ўхшаши йўқ, оригинал, шунинг учун ҳам узоқ яшовчи асарлардир. Рус болалар адабиётининг отахонларидан бири бўлган Самуил Маршак Қуддус Муҳаммадий ижоди билан дастлаб танишганда унинг мана шу хусусиятларини ҳайрат ва мамнунлик билан гапирган эди. Бир қанча вақтдан сўнг устоз Маршак Қуддусаканинг кўпгина шеърларини яхши кўриб қолиб, ўзига хос маҳорат билан рус тилига таржима қилиб бердики, бу асарлар ҳозир Бутуниттифоқ ёш китобхонларига маълум ва манзур.

Қуддус Муҳаммадий асарларининг ёш қаҳрамонлари ҳамма республикалардаги болаларга яхши таниш. Улар турли миллат болалари орасида жуда кўплаб дўст орттириб, уларнинг соғлом, билағон, одобли, ватанпарвар бўлиб ўсишларига ёрдам бермоқда. Қуддус ака ўзи эса ҳали ғоят бардам, уни ёшартган ҳам — миллионлаб ёш дўстларидир.

— Қуддус ака, нега сира қаримайсиз? — деб тегишсак.

— Қариганни қўядими бу жиблажибонлар! — деб болаларни кўрсатади. Унинг бу ҳазилида олам-олам меҳр, эзгу оталик туйғуси бор. Сиз уни ҳамиша болалар қуршовида кўрасиз: уйда, ҳам мактабда ҳам, қишлоқда ҳам, кўчада ҳам.

У шеърларини сира қийналмай равон ёзади. Чунки уларни узоқ ўйлаб юриб, роса пишитгачгина, кўнглида жавоҳирдек йилтиллагандагина тилга келтиради.

Қуддус ака шоир сифатида айни йигит ёшида. Унинг кўнглида минглаб ёш дўстларининг юрак ўти, гўзал туйғулари қайнаб ётибди. Аминмизки, у ҳали жажжи китобхонларимизга кўп ажойиб китоблар совға қилади.

Асқад МУХТОР.

УСТОЗ ШОИР

(Қуддус МУҲАММАДИЙГА)

Сўзларим жаранг-журинг,
Қани, бир базм қуринг.
Меҳримни баён қилинг,
Кўнглимни аён қилинг,
Устозимни олқишланг,
Шоир кўнглини хушланг.
Олтмиш ёшми, олти ёш,
Олти ёшми, олтин ёш.
Болаларга чин сирдош.
Галстук таққан шоир,
Эпчилу-чаққон шоир.
Ғайратин олов қилиб,
Меҳридан палов қилиб.
Ҳаммамизга улашган,
Муаллим завқи тошган.
Қалбда чечак ундирган,
Шеърни Ойга қўндирган.
Сўзларин атом қилган,
Осмонларни том қилган.
Эй, космонавт шоирим,
Э, шеър қанот шоирим.
Юракка завқ тўлдирган,
Кўнгилларни кулдирган,
Шеър завқига ўргатган,
Дилга ҳайкал ўрнатган,
Сиз ота боғбон шоир,
Энг катта боғбон шоир,
Пахтадек кўнглингиз оқ,
Қалбингиз шеърий булоқ,
Болалар тинмагандек,
Офтоб сўнмагандек
Дунё тургунча яшанг,
Бобо қуёшга ўхшанг.

Рауф ТОЛИПОВ.

Шу кунларда шоир Қуддус Муҳаммадий билан кўпгина мактаб ўқувчилари орасида қизиқарли учрашувлар бўлиб ўтмоқда. Суратда: шоир пойтахтимизнинг 9-мактаб ўқувчилари орасида.

М. Миржалолов фотоси.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЕРСАТАДИ

Рус тилида: 17.55 — Эшиттиришлар программаси, 18.00 — Мойдодир (болалар учун мультфильм), 18.20 — Телеянгиликлар, 18.35 — Фан — ишлаб чиқаришга 18.35 — Реклама ва эълонлар, 19.00 — Бадиий фильм, 20.20 — Эшиттиришлар программаси.

Ўзбек тилида: 20.25 — Телеянгиликлар, 20.45 — Адабий меросимиз ойнаижаҳонда (Алишер Навоий туғилган куннинг 525 йиллиги олдидан), 21.15 — Студентлик — олтин даврим (Ёшлик» студияси), 22.05 — Киноянгиликлар.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.00 — Ўқув эшиттиришлари программаси. Биология. Биополимерлар (мактаб ўқувчилари учун).

Рус тилида: 18.30 — Физика. Моддаларнинг магнит хусусиятлари, 19.10 — Назарий механикадан машғулот (иккинчи курс студентлари учун).

20.00 дан — Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 19.55 — Эшиттиришлар программаси, 20.00 — Йиллар оша (телефильм), 20.30 — Фан оламида, 21.00 — Тошкент янгиликлари.

Рус тилида: 21.10 — Камбоджалик меҳмонлар (ҳужжатли фильм), 21.30 — Тошкент янгиликлари, 21.40 — Меҳмонхона бекаси (телеспектакль).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 23/I да Риголетто, 24/I да Зулматдан зиё.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 23/I да Ой тутилган тунда, 24/I да Саръқомат дилбарим.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 24/I да Мавлоно Муқимий.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «Майдонда Москваликлар» — Совет цирки усталари, Радиомеханик одам — «Робот» иштирокида Совет Иттифоқида якка-ю ягона электрон иллюзион аттракцион. Раҳбари — Олег Сокол.

КИНО

Калит — «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК», «МОСКВА», «НОВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Фантомас (1-2 серия) «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12,5 ва кеч 8-30 минутда).

Малиновкада тўй — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

ЯНГИЙЎЛ КОНДИТЕР ФАБРИКАСИГА
ёрдамчи ишчилар (ишбайга)
КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент области, Янгийўл шаҳар, Гагарин кўчаси, 1-уй кадрлар бўлими.

ЯНГИЙЎЛ КОНДИТЕР ФАБРИКАСИ
кондитер маҳсулотларини солиш учун 2—4—5 номерли яшчикларни чекламаган ҳолда
ҚАБУЛ ҚИЛАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент области, Янгийўл шаҳар, Гагарин кўчаси, 1-уй, кадрлар бўлими.

МАМЛАКАТЛАР ВА ҚИТЪАЛАРДА

МАЪЛУМОТЛАР МАҚОЛАЛАР ВОҚЕАЛАР

МАКНАМАРА ЎРНИГА КЛИФФОРД

СПРАВКА

Президент Жонсон 19 январда Кларк Клиффордни АҚШ мудофаа министри қилиб тайинлади. Сенат тасдиқлаганидан кейин Клиффорд шу йилнинг 1 мартида Роберт Макнамара ўрнига ишлай бошлайди.

61 яшар Кларк Клиффорд Вашингтоннинг юқори доираларида президентлар Трумэн, Кеннеди ва Жонсоннинг энг яқин маслаҳатчиси сифатида яхши танилган. Жонсон ва Клиффорд бир-бирлари билан кўп йилдан буён шахсан дўстдирлар. Клиффорд Жонсон ҳукуматида расмий лавозимни эгалламаган бўлса-да, айтишларига қараганда, президент унга маслаҳат ва ёрдам сўраб тез-тез мурожаат қилиб турарди.

Маълумоти бўйича Клиффорд юрист. Иккинчи жаҳон уруши вақтида ҳарбий денгиз флотида офицер бўлиб хизмат қилган. Кейинчалик президент Трумэн ҳузуридаги разведка ишлари бўйича ҳарбий денгиз маслаҳатчисининг ёрдамчиси қилиб тайинланган. 1946 йилдан 1950 йилгача Клиффорд Трумэннинг махсус сиёсий маслаҳатчиси лавозимини эгаллаган ҳамда президентнинг «совуқ уруш» темаларида Советларга қарши сўзлаган талайгина нутқларни тайёрлаб берган. Клиффорд «Трумэн доктринаси»нинг авторларидан бири ҳисобланади.

1948 йилда Клиффорд Трумэннинг президентлик лавозимига қайта сайланишида сезиларли роль ўйнади. Ўшандан буён Трумэннинг қўллаб-қувватлаб келиши натижасида Клиффорд АҚШ демократик партиясининг кўзга кўринган арбобларидан бири сифатида ҳисобланиб келади.

1961 йилда президент Кеннеди Клиффордни чет эллардаги разведка ишлари бўйича консультатив кенгашнинг раиси қилиб тайинлади.

Клиффорд Вашингтонда Американинг Вьетнамдаги агрессиясини давом эттириш ва кенгайтириш тарафдори бўлган доираларнинг вакили сифатида маълум. У Вьетнам Демократик республикасини ўққа тутишни тўхтатишга қарши чиқиб келмоқда.

УРУШГА ҚАРШИ ЧИҚАЁТГАНЛАРНИ ҲЕЧ КИМ ҚЎРҚИТА ОЛМАЙДИ

ВАШИНГТОН. Вьетнамдаги урушга қарши актив курашаётган Бэнжамин Спокни ва унинг тўрт ўртоғини судга тортиш тўғрисидаги америка маъмурларининг қарорини АҚШ жамоатчилиги Оқ уйнинг Вьетнамдаги сиёсатини танқид қилувчиларни қўрқитиш учун қилинаётган уриниш, деб кутиб олди.

Оқилона ядро сиёсати учун кураш миллий комитетининг сиёсий масалалар билан шуғулланувчи директори Сэнфорд Готлиб бошқача фикрни айтди. «Биз, деди у, яқинда ўтказилмоқчи бўлган судни ҳукуматнинг Вьетнамдаги урушга қарши курашувчиларни қўрқитиш ва оғиз очмасликка мажбур қилиш мақсадида кўраётган сиёсий чораси, деб ҳисоблаймиз. Ҳукуматнинг бу ҳаракати муваффақиятсизликка учрайди, деб олдиндан айтиб қўймоқдамиз. Репрессиялар кенгайтириб юборилаётганлигига жавобан мамлакат жамоатчилиги орасида урушга қарши кайфиятлар ҳам кенгайтирилаверади».

Биз, деди у, ҳозир АҚШ икки нарсадан бирини, қилиши керак — ё танқидчиларни турмага тиқиб қўйиши, ёки Вьетнамдаги урушга чек қўйиши керак.

БЕГОНА ЮРАКЛИ КИШИ

КЕЙПТАУН. Бошқа одамнинг юраги кўчириб қўйилган киши — Филипп Блайбергнинг аҳволи яхшиланиб боряпти. У хонада ҳеч кимнинг кўмагисиз юрадиган бўлиб қолди. Беморнинг организмида инфекциянинг ҳеч қандай белгилари рўй бергани йўқ. Операцияни амалга оширган хирургнинг укаси доктор Мариус Бернард матбуот конференциясида сўзлаб, Блайбергнинг аҳволи «анча қониқарли» деди. Унинг фикрича, «тахминан икки ойдан кейин Блайберг нормал ҳаёт кечира бошлайди».

Бу ерда Блайбергга юрак кўчириб қўйилганидан буён 18 кун ўтганлигини таъкидлашмоқда (Л. Вашканский худди шундай операциядан кейин ўн саккиз кун яшаган эди).

ТУНИС ЕРЛАРИДА СОВЕТ ПАХТАСИ

ТУНИС. Тунис ҳукумати совет пахтаси навларини экиб ўстириш тажрибаларини ўтказишга қарор қилди. Шу мақсадда Туниснинг шимолида жами 60 гектардан иборат учта участка ажратиб қўйилди. Совет Иттифоқи ва Чехословакия мутахассислари бу тажрибани ўтказишда Тунис деҳқонларига ёрдам бериб туришади.

КАСАЛХОНАЛАРНИ БОМБАРДИМОН ҚИЛИШАЁТИР

НЬЮ-ЙОРК. Американинг жамоат арбоби Бетти Бордмен хоним Канзас-Сити шаҳрида (Миссурий штати) сўзга чиқиб, Америка авиацияси Вьетнам Демократик Республикасига ваҳшиёна ҳужумлар қилаётганлиги натижасида камида 92 та касалхона вайрон бўлди, деди. Бордмен квакерлар масҳаби ташкилотининг «ҳаракат группаси» аъзоси сифатида Вьетнам Демократик Республикасига бориб келган эди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 08092.
ИНДЕКС — 64697.
№ Б — 1783.